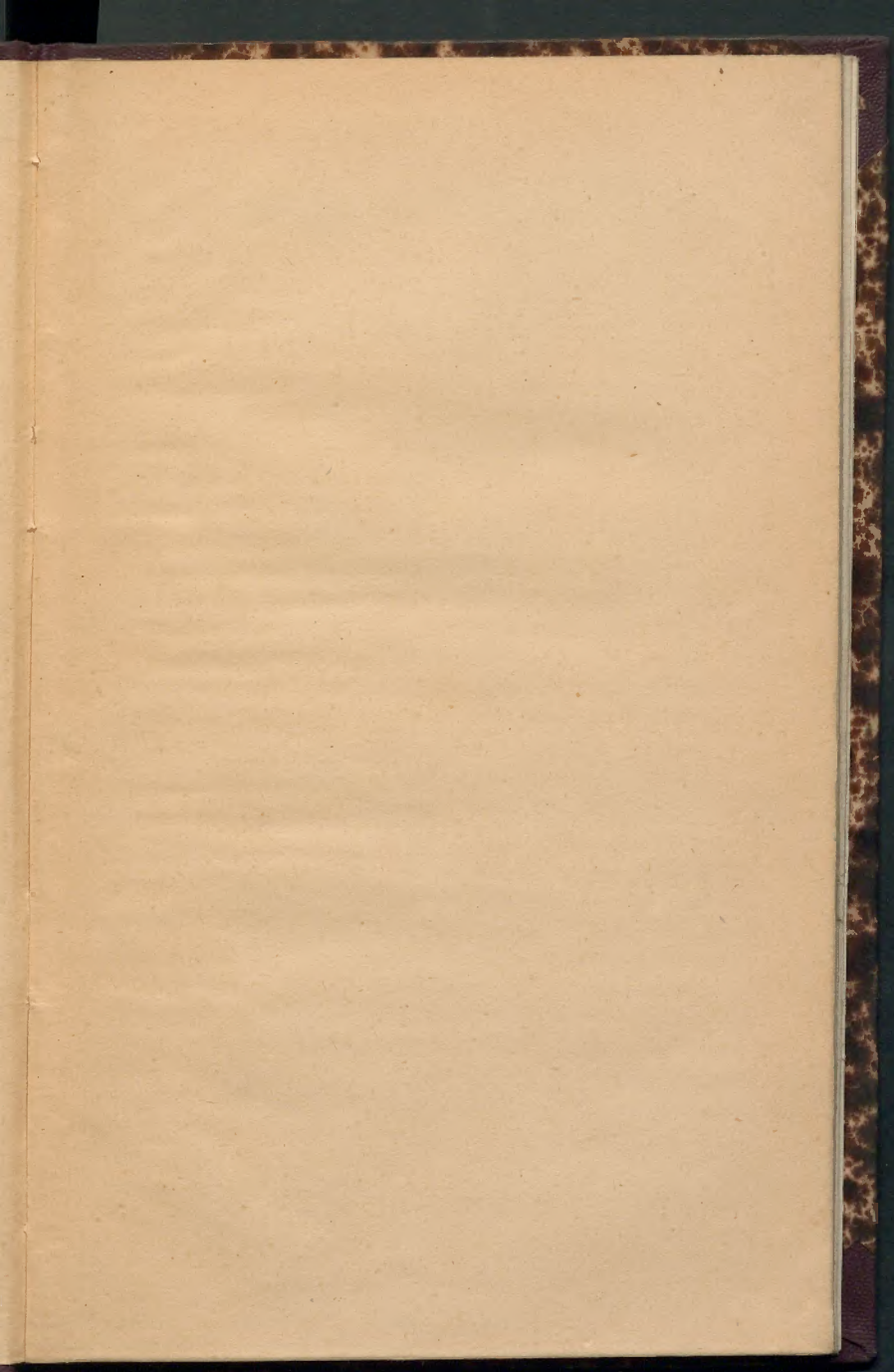
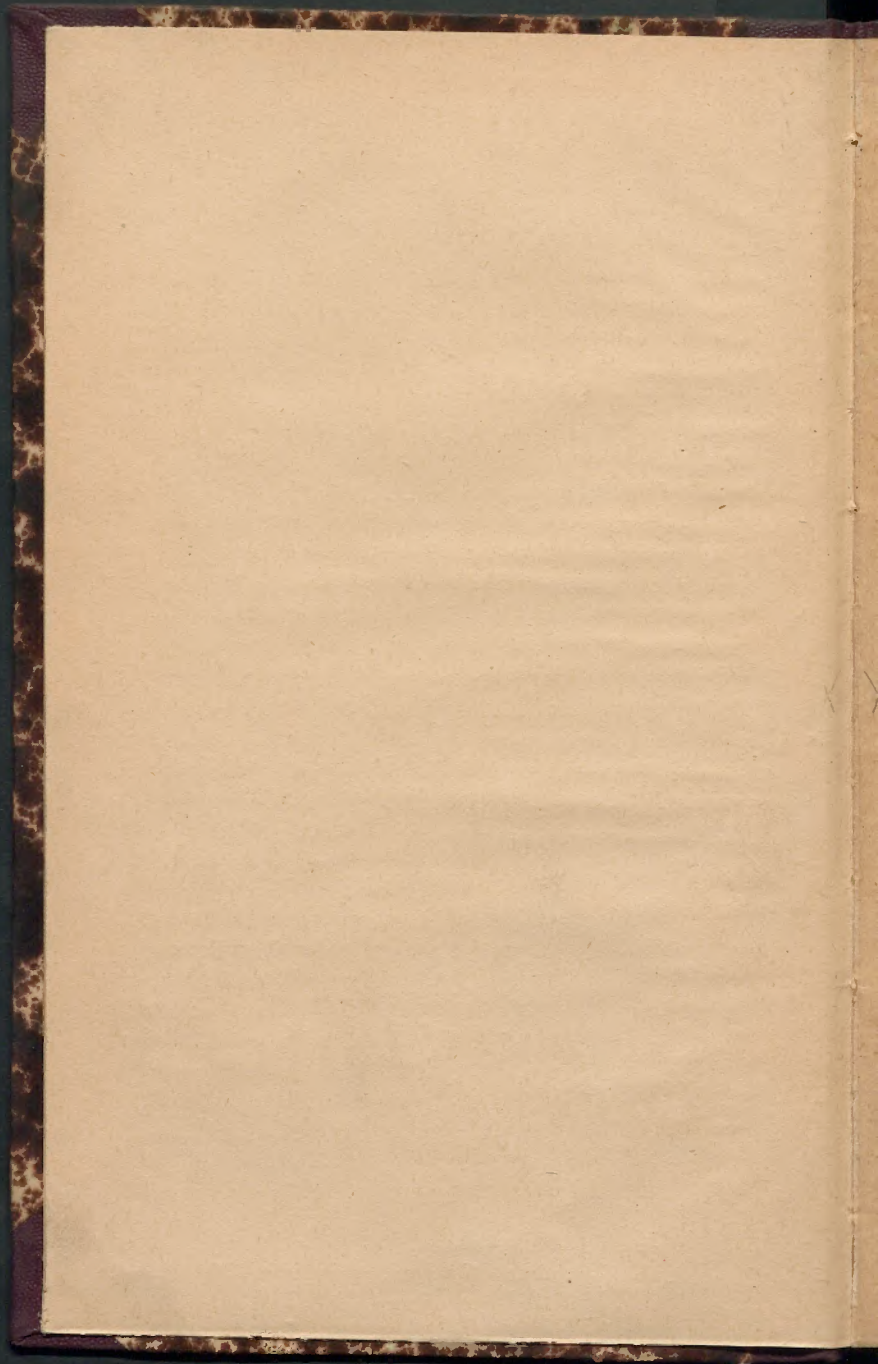

379

m. 579.

ՀԻՔԵԱԼԵՅԻ

ՅԻՐԻՆ և ՔԻՐԶԱՑ

ՎԷ

ՄԷԾՅՈՒՐ ԱԾԸԳ ՔԵՐԵՍԻՆ

ԳԱՋԸ ԹԻՒՐԳԻԼԵՐԻ

ՍՏԵՄԳՕԼ

— 1861 —

18111111

855948 111 54948

11

11111111 1111 11111111

11111111 1111 1111

10111111

— 1881 —

Բազմաթիւ շէտքեր ընկալելով վե պէտքէն հիւսիսայն թափելու քի, ԲՃԵՄ ընթացնալ տիպարի խորասանտա պիր ազիմ շէտքի վար ըտը: Համարսը խուպ եկրտէ վազը օլուպ, եթրաֆը պաղ պաղէ կիւլ կիւլիւսթան վէ հէր պաղէտէ պիր ըրմագ ագար ըտը, վէ շէտքին տէօրթ եթրաֆը սահրա օլուպ, չայիր չիմէն սիւնպիւլ մէնէքէ լալէ իլէ տօլու խի: վէ պու շէտքին խալը ճիւմէսի այիշ ու սէֆայէ մայիլ օլուպ, կերէք երբէյի վէ կերէք գարըսը ղայէթ կիւզէլ օլուպ, պիրինին երկընէ պագարդտա, զիւլֆի քէնտինէ պէնտ եէսիր էտէր խի:

Պու վիւլայէթին ժատիշահը պիր խաթուն խի: Չիւնքի օլ վիւլայէթին ժատիշահը էօլիւպ տէ՝ երբէք էվատը օլմասա խի, գըզընը թախթա չըգարմագ ուսուլի գատիմէտէն խի: Սէ պու ժատիշահ օլան խաթունուն իսմինէ Սէհմինէ պանու տէրէր խի, պունուն պիր գաչ տանէ ազըլ թէտպիր սահիպի վէղիր վիւզէրասը օլուպ, ժատիշահըն էյամը տէվլէթինտէ, ճիւմէ ալէմ խալը իսթիրահաթ իւզրէ էօմիւր սիւրմէքտէ խիլէր: Չիւնքի ասքէրի չօգ օլուպ, եթրաֆ ու էքնաֆտա օլան շահլա: Սէհմինէ պանուտան խէյֆ էտիպ, հէր սէնէ հէտիյէլէր սուէ նարլար խի: Պու Սէհմինէ պանունըն պիր գըզ գարտաշը գըզ օլուպ, իսմինէ Շիրին տէրէր խի, կէօյա ղիւհայը սանի, կէօզլէրինին էօպրիւսիւ չար, քիրփիլէրի թիր, քաշլէրը քէման, պիր աֆէթղէման, օն իւչ օն տէօթ եաշընտա սատտէթ քիւլաի հը պաշընտա, վէ շէտքի մէզքիւրտէ հիւսնիւ ղայէթ մէշհուր խի:

Տէվեր Ետէմտէն պէրի կէլմէմիշ տիւնէպէ սէն կիպի պիր կիւզէլ: Իսմը չիւրին, քէնտի չիւրին, սէօղիւ չիւրին, հիւսնի չիւրին պիր կիւզէլ:

Մէհմէնէ պանու Շիրինի չօգ սէվիպ, օնուն իչին պիր քէօշքը զնյպա վէ պիր գասրը տիլքիւշա պինա էթտիրմէյէ միւրատ էյլէյիպ, մէյմար պաշըյը չաղըրըպ, քի զայէթ հեղարիֆէնտ վէ հէր տիւրիւ սաշաթը էօյրէնմիշ պիր ատէմ իտի, օնա տէտի. «էյ մէյմար պաշը Շիրին իչին պիր քէօշք եափտըրմագ միւրատ էյլէտիմ, լաքին էօյլէ պիր քէօշք եափմալը քի, էշի պու տիւնեատէ պուլունմայա» տէտիքտէ, մէյմար պաշը եէր էօփիւպ «ֆէրման Շաշըմըն» տէտի, օլտէմ Փատիշահըն զայէթ խօշունա կիրիպ, մէյմարա պիր խիլաթ կիյտիրտի. մէյմար տա հուզուրու Շահտան չըգըպ, խարճլարը կէթիրիպ, սայըր ուսթատ իշճիլէրլէ պաշլայըպ, իքի այըն իչինտէ թէմամ էյլէիպ, տիվարլարընը տախի օլ շէհրտէ մէշհուր Պէհզատ նադգաշ իսմինտէ պիր ուսթատ նադգաշ սըփարըշ իյլէիպ, նագշ էթմէյէ պաշլաթտը :

Պու նագգաշըն Ֆէրհատ իսմինտէ պիր օլու օլուպ, օլ տախի պապասը կիպի հիւնէրլի, հէնուզ օն պէշ եաշընտա, սաատէթ թաճը պաշընտա, իղգէթ ուշէրէֆ գաֆթանը իւզէրինտէ, գաշըսամուրի, դիփրիքլէրի սիահ, ագ կէրտան, փիւսկիւրմէ պէնլէր քէնտի զայէթ պէյազ, ըուխլէրի թիւլ, կէօզլէրի մահմուր, սիմու թէն վէ քեաֆուր պէտէն պիր մահիթապ իտի քի, եիւզիւնէ պիր քէրրէ պագաւն ճան ու կէօնիւլտէն մէֆթուն օլուր իտի :

Իշթէ պունլար պապա օլուլ քէօշքիւ պաշլայըպ նագշ էթմէքտէ իքէն, կիւնլէրտէ պիր կիւն Շիրին նաղէնին օլ քէօշքիւ սէյր էթմէք իսթէյիպ, պաղը խալվէթ էթտիրիպ, Մէհմէնէ պանու Շիրին իլէ պէրապէր քէօշքէ կէտիլէր : Շիրին պու քէօշքիւ կէղէրքէն, նակես հեօզլէրի նագգաշըն օլու Ֆէրհատէ տիւշ օլուպ, հէման անի սաաթտէ տէրունի տիլտէն վէ ճանը կէօնիւլտէն աշըգ օլուպ, կիւճիւլէ քէնաինի զապթ էտէպիլտի, վէ հէման մէյմար պաշըյը չաղըրուպ, «պունլար գաշ նագգաշտըր» տէյու

լար իբի նագգաշ տրր, վէ հեմպապա օղուլ տուրլար, սիւալ էթտիքտէ, մէյմար պաշը "Սուլթանըմ պունպապասընա Պէհզատ, վէ օղլունա տախի Ֆերհատ տերլէր" տէտիքտէ, Շիրին պունլարա պիր աղիհսան էտիպ, Ֆերհատէ տախի օլ գատար մուհապպէթ էյլէտի քի վասֆը միւմքին տէյիլ :

Ընտէն Շիրին Սէհմինէ պանու իլէ սարայա տէօնիւպ ալիշ ու իշրէթ իլէ սէօհպէթէ պաշլատըլար իսէտէ, Շիրինին տերունինէ աշգ աթէշի տիւշիւպ, վէ սապրէ գարարը գալմայուպ, վէ պիր պէհանէ իլէ պիր ալթուն միւճէվհերլի թուրունճ ալըպ, օրթալըգ ալէմի աղնարտէն խալի իբէն պաղէէյէ կիզէնիպ, նէղաքէթլէ քէնտինի Ֆերատէ պիր կէօսթէրտի, Ֆերհատտէ պագայըմ տերքէն, Շիրին օլ ալթուն թօփ թուրունճու աթըպ քէնտուսի կէրույէ չէքիլտի, Ֆերհատ օնու եերէ տիւշիւրմէիպ թուլթուու, վէ գարշուլա նազար էտիպ Շիրինի կէօրինճէ, օլ տախի աշըգը իւֆթատէ օլտու, Շիրին Ֆերատըն տախի քէնտինէ աշըգ օլտուղունու ֆէհմ էյլէտիքտէ, ղայրու էյլէնմէիպ սարայա տէօնտիւ :

Իմտի Ֆերհատ պու թարաֆտա ահ ու վահ էտիպ կիւճլէ ախշամա խանէսինէ տէօնիւպ, թա սապահա գատար կէօղլէրինէ ույգու կիրմէիպ, սապահլայըն տախի պապասընտուն իւլ սաաթ էվվէլ գալգըպ իշէ միւպաշըրէթ էտէր իտի :

Շիրինին աշգը ալէվլէնիպ եանմաղա պաշլատըգտա թէքրար պիր ալթուն լիմօն ալըպ, վէ ահէսթէ ահէսթէ պաղէէյէ կէիպ, կէօյա կիւլէր արասընտա կէղէր կիպի, օլ ալթուն լիմօնու Ֆերհատէ աթտը . տերտիմէնտ Ֆերհատ Շիրինի կէօրտիւքտէ՝ էլինտէն նագգաշ գալէմի եերէ տիւշիւպ, քէնտիսի տախի պայըլտըքտա, Շիրին սարայա տէօնտիւ, պիր աղտան սօնղրա Ֆերհաթ այըլըպ, օլ կիւնիւ տախի ահ ու վահ իլէ կէէիրիպ, ախշամա խանէսինէ տէօնտիւ :

Պիր դալ կիւնտէն սօղրա եինէ Շիրինին սապրէ

Թագաթը գալմայրայ, օրթալըգ Թէնհա իքէն, պաղ-
 չէյէ կելիպ, Պէրհատէ պիր կէօրիւնտիւ, տէրտիմէնտ
 Պէրհատ Շիրինի կէօրտիւյիւ անտէ պայրլտըքտա .
 օ տախի Պէրհատըն աղլը պաշընտա եօգ իքէն, եա-
 նընա կելիպ, օլ կիւլ եանաղլարընտան պիր գաշ
 փուսէ ալըպ վէ, աթի իւղ զէքր պէյիթէրի եաղըպ
 Պէրհատըն պաշը ուճունա պրագըպ կիթտի :

Պիլմէմ մէլէք միսին ճանէ եօխսա ֆէրիլթէ,

Շէման աղլըմ ալտըն էֆէնտիմ պիր կէօրիւշտէ .

Պէնիմ տէրտու տէրունիմտէն խապէրտար օլմայան պիլմէզ,

Սուհապպէթ պիր պէշա տըր կիրիֆթար օլմայան պիլմէզ :

Պիր աղ վագթտան սօղըրա Պէրհատըն աղլը պա-
 շընա կելիպ, վէ օլ քեաղըտը պաշը ուճունտան պու-
 լուպ օգուտուգտա, Թէքրար ահ ու վահ էտիպ, Շի-
 րինին Թասվիրինի ալթուն վէ լաճիվէրտ պօյալար իլէ
 րէսմ էյլէյիպ, ախշամ սապահ օլ սուրէթէ նաղար
 էտիպ, վէ կէօյնիւնիւ էյլէնտիրիպ, կէճէ կիւնտիւղ
 կէօղէրինտէն եաշ եերինէ գանաղլեր իտի :

Պէրիտէ Շիրին տախի սարարըպ սօլտու, վէ եինէ
 պիր կիւն պիր պէհանէ իլէ ալէլ սէհէր կիւլիւթան
 պաղչէսինէ վարըպ, վէ կիւլէր իշինտէ օթուրուպ,
 քէօշքէ գարշը պու պէյիթի սէօյլէտի :

Շիրին էֆէնտիմ Շիրինէ տիւշտիւ,

Մհ էթտիքճէ դարը Շիրինէ տիւշտիւ .

Պիւղէլէր հէփ դըսմէթ օլտու,

Պէրհատէ Շիրինէ տիւշտիւ :

Տէյիպ էյլէնիլքէն, էօթէտէն Պէրհատ պիչարէ
 իշլէրքէն պիւլպիւլ եախօտ տուտու կիպի պու ալագը
 իշիտինճէ, հայաթ պուլլուպ, վէ սապրէ Թագաթը
 գալմայրայ, հէման պու պէյիթի սէօյլէտի :

Կէօղէրին շիրին իմիշ,

Պաղտըգճա շիրին իմիշ .

Պէն օնա Շիրին տէտիմ, Սէյէն ճանտան շիրին իմիշ .

Շիրին . Պէն պիր եարէ գուլ օլմուշում,

Խանըպ եօլմուտա քիւլ օլմուշում .

Պուշ տիւին պիլմէլ իքէն,

Շ իմտի պիւլպիւլ օլմուլմւշում :

Տէտիքտէ Շ իրին սապրէ մեծպի գալմայրայ հէման
կէլիպ, պիրիպիրինէ սարըլլայ պիր զէման մէստի լա-
յազըլ օլտուլար, պիր զէմանտան սօղըա քէնտուլէրին
թօիլայրայ, պիր աղ տախի սէօհպէթ իտուպ, պատէ-
հու Շ իրին գալլպ սէրայա տէօնիւպ, Ֆէրհատ պի-
չարէ տախի եալընըլ գալըպ, կէճէլէրի պու պէյիթի
օգուլուպ էյլէնիր իտի :

Պէնիմ տէրտի տէրունիմոնէ, Հէր գալէ պազըպ էյլէնիր .

Վայրը եօզ էյլէնճէսի, ՕԼ հալէ պազըպ էյլէնիր :

Իշթէ կիւնիւն պիրինտէ օլ քէօշք թէմամ օլուպ,
մէյմար պաշը ճիւմէսինէ իղին վէրտիքտէն սօղըա,
Շ իրին իլէ Սէհմինէ պանու կէլիպ սէյր էյլէտիլէր,
վէ չօգ հազ իտուպ, պունուն կիպի պիր քիւչիւք
քէօշք տախի միւրատ էտիպ, Սէհմինէ պանու մէյ-
մար պաշըյը հուզուրունա ճէլպ էյլէտիլինաէ, “ա-
ֆէրին, եափտըլըն քէօշքիւ չօգ պէյէնտիք, լաքին
պու քէօշքիւն գարըսընտա պիր քիւչիւք քէօշք
տախի իսթէրիմ, վէ պունտան զիյատէ խուրտէլիճէ
նազգաշ իսթէրիմ” տէտիքտէ, մէյմար պաշը “ֆէր-
ման Սուլթանըմըն” տէյիպ, վէ իրէթսի կիւն պաշլա-
յըպ, վէ պիր դաչ կիւն իշինտէ քէօշքիւ եափըպ,
թէքմիլ էյլէտի : Պատէհու Պէհզատ՝ օղլու Ֆէրհատ
իլէ կէլիպ նազշ իթմէյէ պաշլատըլար :

Եմա Շ իրինին թայասը պունլարըն ահվալինէ
վազֆ օլուպ, կէօղէթմէյէ պաշլատը, վէ պաշընա
աթէշի աշգ կէլիպ եանմըլ օլմատըլընտան, “պիր
նազաշ օղլու իլէ պիր Վատիշահ գըզընըն նէ մինա-
սիպէթի վար” տէյու Ֆիքըր էտիպ, հէր տէմ պուն-
լարը թէայիւր իտէր իտի : Նիհայէթի քէլամ կիւ-
նիւն պիրինտէ քէօշք թէմամ օլուպ, նազգաշա տա-
խի պրազըպ կիթտիլէր, վէ Սէհմինէ պանու Շ ի-
րինլէ քէօշքիւ կէզիպ չօգ պէյէնտիլէր վէ պատէհու
կէրի տէօնիւպ սարայա կէլիքէն եօլուն իզէրինտէ
պիր պէյիւք թաշկէօրտիլէր, թաշը տէվիրտիքլէրին-
տէ, պիր գուլու պուլտուլար, վէ գուլուտան պիր ազ

սու չէքիպ իշտիքէրինտէ, ղայէթ թաթը շէքէր շէր-
պէթի կիպի պիր սու օլտուղուն, ֆէհմ էյլէտիլէր:

(Օրատա Շիրին ահ իտուպ "քէշքէ պու սու պի-
զիմ քէօշքտէ օլայըտը, նէ էյի օլուրտու" տէտիքտէ,
հէման Մէհմինէ պանու օրատա մէյմարլարը ճէմ
էտիպ, պու սույուն պիր կիւն էվլէլ քէօշքէ կէօ-
թիւրմէլէրինի թալպ էյլէտիքտէ, մէյմարլար
հէփսի պիր սէս "էֆէնտիմ պու իշին միւմքինի եօգ
տուր, զիրա սիզին քէօշքիւն վէ պու սույուն արասըն-
տա պիր մէֆրէթ տաղ վար տըր" տէյու ճէվապ
չէքտիքէրինտէ, Մէհմինէ պանու օլտէմ մէմէքէթին
տէլլալլարընը ճէլպ իտիպ, "հէր քիմ քի պու տաղը
տէլիպ, պու սույու քէօշքէ կէօթիւրէճէք օլուրսա,
հէր նէ միրատը վար իսէ իճրա օլունաճաք" տէյու
թօգագ սօգագ նիտա էթտիրտի:

Պու իշին միւշքիւլլիինի հէր քէս պիտիքէրինտէն
քիմնէ ճէսարէթ էտէմէտի, ամմա Ֆէրհատ տէլլալ-
լարա "պէն օ սույու կէթիրիւրիմ" տէյու ճէվապ
վէրտիքտէ, հէման տէլլալլար Ֆէրհատը թուլթուպ,
Մէհմինէ պանունըն հուզուրունա կէօթիւրտիլէր.
Մէհմինէ պանու Ֆէրհատը կէօրտիլլինտէ "այ օղուլ
էկէր սէն պու իշի պաշա չըգարըրսան, հէր նէ իս-
թէրսէն վէրիւրիմ" տէտիքտէ, Ֆէրհատ տախի "է-
ֆէնտիմ պէն սէնտէն ղայրու պիր շէյ իստէմէմ, պիր
գափու աղալըղը իսթէրիմ" տէյինճէ, օլտէմ Մէհ-
մինէ պանու տախի "սանա տահա պէօյիւք մանսուպ
վէրիւրիմ" տէտիքտէ, Ֆէրհատ "խայր էֆէնտիմ,
պաշգա պիր շէյ իսթէմէմ" տէյու ճէվապ վէրտի:

(Ու տէմ Մէհմինէ պանունըն խօշունա կէլիպ,
անիտէ գափու աղալըղընը ֆէրմանընը եազըպ վէր-
տի. վէ մէյմար պաշըյա տախի էմր էթտի քի, հէր
նէ իսթէրսէ վէրսինլէր տէյու, օլտէմ Ֆէրհատ հու-
զուրու Շահտան չըղըպ, մէյմար պաշըյա իքիտանէ
քիւլլինկ ըմարլատը, պիրիսի ալթը պաթման վէ տի-
կերի օն իքի պաթման, մէյմար պաշը քիւլլինկլէրի

եախտըրըպ, Ֆերհատե վերտի: Ս է պիր տե չատըր գուրուպ, Ֆեհատե թէսլիմ էթտիլէր:

Սէհմինէ պանու Ֆերհատըն եարըն քի կին իշէ մուպաշէթէթ էտեճէյինի հապեր ալտըքտա, Հիրինէ պերապեր ալըպ վէ թահթէրավանլէրէ պինիպ, իշ եերինէ վարտը, պիր տե Ֆերհատ Սէհմինէ պանու իլէ Հիրինին կէլտիյին կէօրիւպ, վէ աշգա կէլիպ, օլքիւլիւնկիւ էլինէ ալըպ տաղա վուրտուգտա, ճիհան ինլէր իտի. վէ հեր պիր գայալարը համամ գուպպէսի կիպի գօխարըպ, արասընը եօլ էտէր իտի: Ս է օլ կին օ գատար սէյիրճի կէլտի քի, իյնէ պրագսան եերէ տիւշմէզ իտի. վէ հեր պիրի պիրէր մանա վէրիպ. քիմի "սիհիր ալամէթիտի", քիմի "էվիա նէ. ֆէսինէ օլըամըշ" տերիտի, ամմա Ֆերհատ իսէ կէճէլէրտէ ասլա կէօզիւնէ ույգու կիրմէյիպ, թաամ եէմէյիպ վէ սու իշմէյիպ, վէ ըահաթը քէնտիսինէ հարամ սայըպ, ճանը կէօնիւլտէն չալըշըր ըտը:

Հիրին տախի էօթէտէ կիւնտէն կիւնէ փերիշան պիր հալէ տիւշիւպ, աշգը ալէվլէնիպ, Սէհմինէ պանուտէն Ֆերհատը վարըպ սէյր էթմէյէ ըուխսաթ թալէպ էյլէտիքտէ, օլ տախի իզին վէրինճէ, Հիրին գըզլարը վէ ճարիյէլէրի պիրլէքտէ ալըպ, վէ մահալը միւրատէ վարըպ, վէ պիր քիւչիւք հալվէթը պարիկեհազ գուրուպ, գարար էյլէտիլէր: Ս է աճէլէ Ֆերհատէ պիր սուֆրա թաամ թէրթիպ էտիպ, վէ քէնտինին խաղինէտարը օլան Սէվինաղէ վիրիւպ, Ֆերհատէ կէօնտէրտի, օլ տախի վարըպ, թաամը Ֆերհատըն էօնիւնէ գօյունճէ, Ֆերհատ գըզա "էյ Ղարիյէ, պու թաամը պու շարապը պէնիմ իշիւն մի կէթիրտին, շիմտէն կէրու տիւնեա թաամը եէմէզէմ վէ իշմէզէմ, զիրա պէն աշգ շարապընտան գանըպ, մէսթի լայագըլ օլմուշէմ, վէ ճէնան ըահիյէսինտէն եէյիպ տօյմուշէմ, հեր նէ գատար զահմէթ իսէ կինէ պու թաամը կէօթիւրին" տէտիքտէ, Ղարիյէ թաամը ալըպ կէրույէ կէթիրտի:

Շիրին Թաամըն կերի կելտիյնի կեօրիւպ սէպէ-
պին սիւալ էյլէտիքտէ : Ճարիյէ տախի Ֆերհատըն
սէօղլէրինի նազլ ու պէյան էյլէտի : Իմտի Շիրին
Ֆերհատըն սէօղլէրինի իշիտինճէ, օլ ահու կեօղլէ-
րինտէն տօլու տանէսի կիպի եաշլէր տէօքիւպ, վէ
տախի սապրէ մէճալ ու Թագաթը գալմայըպ, Ճա-
րիյէէրէ “շու դարէ տիւղէնիմի վերին, սիզ պուրա-
տա Թաամ էտինճէ, պէն տախի վարըպ շու տաղը
կէզիպ, տէֆի դամ իտէյիմ, վէ հէմ Ֆերհատըն
տաղը աելտիյնի տախի սէյր էտէյիմ, սիզ քիմնէյէ
եօլ վերմէյին” տէյիպ վէ եօլա ըէվանէ օլուպ, տաղա
չըգտը : Ֆերհատ Շիրինին ուղագտան կելտիյն կեօ-
րինճէ, հէման քիւլինկիւ էլինտէն պրագըպ, սէլա-
մա տուրտու, վէ Շիրին տախի եազլաշտըգտա, ա-
նըն իլէ մերհապալաշըպ, Շիրին պիւլպիւլ միսալի
շաղըլըպ սիւ պէյիթի սէօլէտի :

Պանա պիր ճէֆա էտէն քաշը քէման քարշըմուա տըր,
Եզրպէթ սօյըպ պէնտէի իւրևան էտէն քարշըմուա տըր :

Տէյիպ սաղը Ֆերհատըն էլինէ վերինճէ պագալըմ
Ֆերհատ նէ սէօյլէտի :

Պէնտէ սին պիր ճէֆա իտէն,
Եար պարիմ կելտի եինէ կիւղէլիմ,
Պասը կիւլիւթան տըր կիւղէլիմ,
Հէր տէմ օլ շուխի ճիհան տըր կիւղէլիմ,
Եյլէ տէլի էֆքեարըմ լութֆ իլէ,
Իէրէմ քըլ Ֆերհատ ճիվանէ կիւղէլիմ,
Պէնիմ հատտիմ տէկիւտիւր սէվմէյի սէնի խուսլէրին շահը :
Պաղալի ասիւման տըր ինան վաւահի պիւլահի :

Մտը Շիրին .

Մէքևար օլմատը տէրտիմ տախի հիճրան օլմաղսա .
Նիթէքիմ պիւմէզտի քիմսէ ահուֆիղանըմ օլմաղսա :

Տէյուպ պիրիպիլըրինէ սարըլըպ, “էսրարըմըլա
քիմնէ վազըֆ օլմայա” տէյիպ, չար նաչար Շիրին
Ֆերհատտէն պրըլըպ սարայա տէօնտիւ, վէ արատա
սըրատա պիր Մէհմինէ պանուտէն իզլին ալըպ, Թա-

մաշա էտէյիմ տէյերէք կէլիպ օլ չէշմը էօպրիւլէ-
րինտէն եաշէր տէօքէր իտի :

Իսլի տէր քի Ֆէրհատ պիր րիվայէթտէ գըրգ
կիւնտէ, վէ պիր րիվայէթտէ պիր երլտա տաղը տէ-
լիպ, սուլու հափուզա կէթիրտի : Սու հափուզա
կէլտիյի կիւն հէսապսըզ գուրպանլար քէսիլիպ,
Սէհմինէ պանու Ֆէրհատէ պաշտան պաղատաք պիր
գաթ լուպա քէսմէք իսթէտի. Ֆէրհատ համամա
կիտինճէ Շիրին պիր պօղչա չամաշըր կէօնտէրտի.
համամտան չըզըպ էլպիսէլէրինի կիլիպ վէ անտէն
Սէհմինէ պանունուն հուզուրունա չըզըպ ղէմինի
պուա էյլէտի : Սէհմինէ պանու Ֆէրհատ իչին մախ-
սուս պիր օտա տէօշէթտիրիպ, եանընա տախի պիր
իքի խզմէթքեսար թային էյլէմէք իսթէտի իսէտէ,
Ֆէրհատ գապուլ էթմէյիպ, "իսթէմէմ" պանա գուլ
հըզմէթքեսար լաղըմ տէյիլ, պէն հըզմէթքեսարըմ" տէ-
տիքտէ, Սէհմինէ պանու տշճը պաշըյա "կիւնտէ
իկիրմի տէօրթ դապ եէմէք պէնիմ թաամլարըմտան
վէրէսինիզ" տէյու էմր էյլէտի : ( ) Լտէմ Ֆէրհատը
քէնտի իչին հազըրլանան օտայա կէօթիւրիւպ, վէ
եէվմիյէ թային օլունան իկիրմի տէօրթ գապ եէմէյի
կէօթիւրիւրլէր իտի իսէտէ, Ֆէրհատտէ եէյէճէք
տէրման ու մէճալ օլմատըղընտան, չար նաչար անճագ
պիր իքի լօգմա սլըպ, պագի գալանը թագըմըյա
կէրու կէօթիւրիւրլէր իտի :

Պիր կիւն Սէհմինէ պանու իշրէթ արասընտա
Շիրինէ "էկէր միւքիւն օլսայտը, վէ Շաշըզ իւ-
զէրիմտէ օլմասայտը, քէնտիմի Ֆէրհատէ նիքես
էթտիրիտիմ," տէտիքտէ. Շիրին օլ գատարսէվին-
տի քի վասֆը միւքիւն տէյիլ :

Թէքըտը պիր կիւն Սէհմինէ պանու գասէվէթլէ-
նիպ տէֆի սէվտա իչին քէօշքէ կիթմէք իսթէյիպ,
վէ Շիրինսիզ տախի պիր եէրէ կիթմէմէք ատէթի
օլտուղունտան անը տախի պիրլիքտէ կէօթիւրմէք իս-
թէտիքտէ, Շիրին "աֆվ էյլէյին էֆէնտիմ, պու

պէնտէնիզ պիր ազ միզաճարզմ, սիզ պու կին պու-
յուրուն, պաշգա պիր կին կինէ պիրիքտէ կիտէրիզ”
տէտիքտէ, Սէհմինէ պանու չօգ զօր էտիպ, կէլմէյէ-
ճէյինի ֆէհմ էտինճէ, ճարիյէլէրի թօփլայըպ եալը-
նըզճա քէօշքէ տօղրու րէվանէ օլտու :

Ե իրին սարայտա եալընըզ գալընճա թայասընը հու.
զուրունա ճէլպ էտիպ, վէ պագլարընա գաբանըպ, “էյ
կէօղլում նուրի, կէօյնիւմին սուրուրի, կէօյնիւմին
սէրմայէսի, սանա պիր նիյազմ վար տըր էլպէթտէ
իճրասընտա պուլունաճագսըն, էյէր եօգ տէրսէն քէն-
տիմի հէլաք էտէճէյիմ, զիրա սէն կէօրիւյօրսուն քի
պէնիմ ազլմ պաշըմտա տէյիլ, տայիմա զայըֆլանը-
յօրում, պէնիմ տէրտիմին տէրմանը սինին էլինտէ
տիր, սէնի շիմտիյէ գատար վալիտէ մագամընտա
թանըմըլըմ, աման ճանըմ թայա, շիմտէն սօղրա
սապրէ թագաթըմ գալմատը, շու Ֆէրհատը մահ-
ֆիճէ պուրայալալ կէլ տէ պիր քէրրէ եիւղիւնիւ
կէօրէյիմ” տէյիպ, վէ հէմ օ գատար րիճա նիյազ
ուֆիզան էյլէտի քի թաշ օլսա եումուշար, վէ
քեաֆիր օլսա իմանա կէլիր իտի, ամմա պու մէլունէ
ասլա րահմ էթմէյիպ, Ե իրին տախի քէնտի նի-
յազընըն պէրհէվա օլտուղուն կէօրիւնճէ, պու տէֆա
փիր զսսպ օլուպ, “էյ մէլունէ, սանա պու գատար
նիյազ էթտիմ, կէլմէտի”, տէյիպ գահր էթտիղինի
թայասը կէօրտիւքտէ պու տէֆա աղզընը տէյիշիպ,
“էֆէնտիմ սուլթանըմ սէն պէնիմ սէպէպի րիֆաթըմ
ու տէվլէթիմ սին, պէնտէն պաշգա պու գատար ճա-
րիյէլէրին վար տըր, Ֆէրհատըն իշէրու կիրտիյինի
կէօրիւրլէր, սօղրա Սէհմինէ պանույէ սէօյլէյիպ
Լֆէնտիմի կէօզտէն տիւշիւրիւրլէր, անըն իշին իհ-
թիրապ էտէրիմ” տէտիքտէ, Ե իրին տախի “չինքի
պու գատար խէյֆ էտիյօրսուն, պարի կիւլիւսթան
պաղէսինտէ սույուն պաշընտաքի քիւշիւք քէօշքէ
կէլսինտէ, սէնտէ պէրապէր օթուրուպ սէօհպէթ է-
տէլիմ”, տէտիքտէ, հէլէ թապէնին կէօյնիւ օլուպ

“կեօզիւմ նուրու, սէն վար կիւլիւսթան իշինտէ ճարիւէլէրիլէ թէմաշա էյլէ. պատէհու ույգում կէլտի տէյիպ, քիւշիւք քէօշքէ կիթ, պէնտէ կէլիպ, ճարիւէլէրի խալլէթ էտիպ, Ֆէրհատը կէթրիլիմ, օրատա սէօհպէթ էտին” տէտիքտէ, Շիրին քէք էյի տէյիպ, վէ ճարիւէլէրի թօփլայրպ կիւլիւսթան պաղ-
չէսինէ կիթտի վէ պատէհու թայանըն թերթիպի իւզըն “ույգում վար” տէյիպ, իշերի քէօշքէ կիր-
տիքտէ, թայա տախի կէլիպ, վէ ճարիւէլէրի հալլէթ էտիպ, Ֆէրհատը քէօշքէ սօգտուգտա, Շիրին գարշըսընա չըզըպ, օթուրտու, թայա տախի հազըր օլան թաամտէն կէթրիպ, պիր սուֆրա գուրտու :

Պու իբի աշըզը սատըզլար պիրիպիրինէ գափուշ-
տուգլարընտա լիսանլարընտան պիր քէլամ չըգմայըպ,
պիրիպիրինին եիւզինէ պագարլար իտի, թայեսի գատէհի ալըպ, իպթիտա Ֆէրհատէ, պատէհու Շի-
րինէ սունուպ, պունլար տախի նուշ էյլէտիքլէրինտէ
իպթիտա Շիրին պաշ գալտըրըպ, “էլհէմտիւլահ
Լփէնտիմ, նազը ճանըմիլէ պիր եէրէ կէլտիք” տէ-
յիպ, պիրիպիրլէրինէ արզը ճէմալ վէ հալլէրին այան
ու պէյան էթմէյէ պաշլատըզլարընտա, թա քի ի-
քինտի մահէլի օլունճա, ախշամա եազըն Շիրին
պին նազ վէ պին շիյվէ իլէ դայըր կիթմէք տիլէյիպ,
“պու գատարը քիֆսյէթ էտէր, “Լփէնտիւլահ
թաալա, Լփէնտիմ իլէ պիր ազ սէօհպէթ էթմէ-
յէ միւէսսէր օլտուգ, տէտինտէ, Ֆէրհատ տախի ա-
յաղա գալըպ, կիւլիւսթան գափուսունա վարընճա,
պիրլէրտէ կիտիպ, օրատա պըրլաճաքլարը վազըթ,
պիրիպիրլէրինէ սարըլըպ վէ էօփիւշիւպ, Ֆէրհատ
պըրազըպ կիթի. Շիրին տախի անըն արգասընտան
պագա գալըպ, կեօզլէրի եաշ իլէ՝ եիւրէյի աշգաթէ-
շի իլէ սուլու վէ Ֆէրհատըն ֆիրազիլէ նալան վէ սեր-
կերտան օլուպ գալտը, օլտէմ թայասը, “էյ ճանըմ
նիշի՞ն մահգուն օլուրսուն, ահտիմ օլտուն պիր կին
պիրկիճէ Ֆէրհատը կէթրիլիմ. պէն Սէհմինէ պա-

նու կէլիր, եախօտ քեթխիւտա՝ ճատը կէլիր կէօրիւրտէ արայա պիր ֆիթնէ պրաղըր տէյու գօրգտում", տէտի: Իշթէ պունլար սարայա կէլիր կէլմէզ, Սէհմինէ պանու տախի կէլիպ, Շիրին գարշըլայըպ էվէլինտէն պին գաթ զիյատէ թաղիմ էյլէտի:

Պէօյլէճէ Սէհմինէ պանու սէյրէ կիթաիքտէ, Շիրին պիր պէհանէ էտիպ, կիթմէյիպ Ֆիերհատ իլէ պիրլէշիպ, այիշ նուշ էտէրլէր իտի իսէտէ, արալարընա պիր շէյ վազը օլուպ, հալի քէյֆիյէթէ սէքթէ վէրտի, Սուգատտէմա զիքը էթտիյիմիզ զամմազ ճարիյէ, պունլարը սըրրլարընա վազըֆ օլուպ, Շիրինին խապէրի եօգ իքէն, Սէհմինէ պանույէ օլուպ օլանճայը թէքմիլէն նազլ էյլէտի:

Սէհմինէ պանու, սաղըն պու սըրրը քիմնէյէ սէօյլէմէ, սօղըա սէն պիլիրսին" տէտիսէ տէ, սօղըատան պիքը էտիպ "պէօյլէ վամմազ լաքին պու սըրրը սագլայամազ, ալէմէ ֆաշ էտէր, տէյիպ. վէ կիճէ ճէլլատը չաղըրըպ օլ ճարիյէնին պաշընը ումուղլարընտան պըրտը: Սապահ օլտուքտա օլ կիւզէլլէրին Շահը Շիրին ույգուտան ույանընճա, Սէմինէ պանու նըն տարիյէսինէ կէլիպ, ատէթ իւղրէ սէֆայէ պաշլատը, պատէհու Սէհմինէ թախթէլրափանլէրի հաղըր էթտիրիպ, Շիրին իլէ պինիպ կիթաիլէր, Շիրին հէր նէ գատար հէր տէֆա պիրէր պէհանէ իլէ կիթմէզ իտի իսէտէ, պու տէֆա "կիթմէմ" տէյէմէտի, շիւնքի Սէհմինէ պանու չօգտան պէրի Շիրին իլէ սահրայա կիթմիշ աէյիլտի:

Կիւնլէրտէ պիր կիւն Սէհմինէ պանու թէքրար սէյրէ կիթմէք իսթէյիպ, Շիրին տախի պիր էօվէր պէհանէ իտինճէ, Սէհմինէ պանու պու տէֆա շիւպհէյէ վարըպ, վէ հիւ թընմայըպ, կէօյա եաղըն պաղշէյէ կիթտի, Շիրին տախի թայա իլէ գալըպ, պունտան էյի ֆըրսաթ օլմազ տէյիպ, Ֆիերհատը իլէրույէ ալըպ, զէվգ ու սէֆայէ պաշլատըլար:

Նագ սագլատը քի օ կիւն շէվթալի աղաճընա չըգ-

մատուցար, վէ իքինտի մէհէլի օլունճա Ֆերհատ իլէ վէտա իտուպ, այրըտը: Մէհմինէ պանու պունլարը պու սուրէթլէ փուսուտան սէյր էտիպ վէ հալէրին կէօրիւպ, “պունլար սատրգանէ աշըգ տըրլար, պունլարտա ասլա ֆէնա ֆէյիլ եօգ”, տէյու ֆիքը էտիպ, քէնտի քէնտույէ “պունլարըն թագսիրաթը եօգ, գապահաթ պէնտէն օլտու, Ֆերհատը օնուն հանըն, տա օ գատար մէտհ էթտիմ քի, վարտը իշ մուհապ պէթէ տիւշտիւ” տէյիպ ինսաֆ էյլէտի, վէ սարայա տէօնիւպ, այիշ ու իշրէթէ միւպաշէրէթ էյլէտի:

Իսվի տէր քի Շիրին էօթէտէ մէսթը լայագըլ իքէն, Մէհմինէ պանու պէրիտէ քէթիսիւտասլընը չաղըրըպ, վէ էլինէ պիր ֆերման վէրիպ, “միւճիւպին, ճէ ամէլ օլունա”, տէտի, քէթիսիւտա տըշարը չըգըպ, ֆերմանը օգուտուգտա պու վէճհ իլէ եաղըլըիտի:

“Լարընքի ագչամտան սօղրա, եատսը մէհէլի օլտուգտա, գաբուճուլըք խըզմէթինտէ օլան Ֆերհատ աղայը պիր ան վէ պիր սաաթ աման վիւրմէյիպ, գալայէ կէօթիւրիւպ, պէնտի զէնճիր էտէսին” տէմիշիտի:

Իմտի քէտիսիւտա Ֆերհատը քէնտի օտասընա տալէթ էտիպ, “օղլում Ֆերհատ, հագգընտա խաթթը հիւմային սատր օլտու, գալայէ պէնտը զէնճիր զընտան սըն” տէյինճէ, Ֆերհատ պիչարէ սյագ իւզրէ գուլըրպ շաշտըքտա, քէթիսիւտա կինէ քէլամէ աղազ իտիւպ, “օղլում, վիճուտինէ կէլմէսին, պիր սըրասընը պուլուրսամ, սէնին իչին րէճա էտիպ, սուլուն պաղըշլատըրըմ”, տէյիպ, վէ պիր քէսէ ալթուն վէրիպ, վէ գալա պէքճիսինէ պիր քեաղըտ եաղըպ, “Ֆերհատ կէլտիյի կիպի զէնճիր իլէ մահպուս էտէսին իզ” տէտի: Ալէ Ֆերհատըն օտասընտա օլանճասընը պիր արապայա գօյուպ, եօլա գօտու:

Պունլար վարըպ զէնճիր իլէ պէնտ իթտիլէր, Ֆերհատ, պիչարէ տալի աղայըպ, ճանը ճիյէրի տաղլայըպ, Խալիքինէ իպատէթ ու նիյաղ էտիպ, մահպուսըգ պիր թարաֆտան, Շիրինին աշըգ ալթէշի

պիր թարափտան եանըպ թուծուշուր իտի :

Տէրտիմէնտ Վերհատ կիճէ կիւնտիւզ աշգ իլէ սիւ-
զան օլուպ, ահ ու էնին իթմէքտէ, խալգ իսէ Վեր-
հատըն ֆերեատ ու ֆիղանընտան րահաթլարը սալպ
օլուպ . ածիզ գալմըշլար իտի, չիւնքի Վերհատ Շի-
րինին տերտ ու ֆիրագը իլէ շիր եափըպ սէօյլէրիտի .
վէ պազը պէյիթլէր եաղըպ, զընտաւըն տէլէյինտէն
տըշարը աթլըպ, կէլէն կէչէն պազիրկեանլար օլ քեա-
ղըտը պուլուպ, մէճուուլէինէ տէրճ էտէրլէր իտի,
հէր քիմ Վերհատըն պէյիթլէրինտէն օգուսա, եա-
խօտ տիյնէսէ, Վերհատը կէօրմէտէն ֆիրագը աթէշէ
եանըպ, նալանը աշգ օլուրլար իտի : Պաղը պազիր-
կեանլէր վէ տէվրիշէր պուլուպ, Սէհմինէ պանույա
կէօթիւրիւպ՝ վէրիրլէր իտի : Ճարիյէլէր Սէհմինէ
պանուներն եանընտան ալըպ Շիրինէ կէօթիւրտիւքլէ-
րինտէ, օլ տախի ալըպ եւզիւնէ վէ կէօղիւնէ սիւրիւպ
ահ էտիպ աղլէր իտի :

( ) կիւնլէրտէ Վերհատ զընտանճընըն կէօյնիւնիւ
եափըպ վէ պիր քարա տիւզէն կէթիրտիպ պաշլատը
պաղըրըպ չաղըրմայա : Պու ալալըգ պիր քէվրան կէ-
չիպ քալանըն եանընտաքի եայլայա գօնտու վէ րասթ
կէլէ պազիրկեան պաշընըն չատըրընը գալանըն եանը
պաշընա գուրտուլար : ( ) կիճէ տէրտիմէնտ Վերհատ
պազիրկեանլէրի կէօրտիւքտէ, սաղը ալըպ գան աղլա-
յարագ պու պէյիթլէրի սէօլէտի :

Վերհատըն իւրեանա տէնտիւ, Ճիյէրի պիրեանա տէօնտիւ .
‘կէ աօթթտան պիր խապէր կէլտի ‘նէ իլիմ՝ պիր եանա տէօնտիւ :

Վերհատ պու պէյիթի սէօյլէտիի վագթ պաղիր
կեան պաշընըն խըզմէթքեարըքի պուշու տիյնէօր իտի
գարշըրըգ օլարագ պու պիյթի սէօյլէտի :

Պրէ իյիտ նէրէլիսին, իիւրէյի եարէլիսին .
Տօղու սէօյլէ իյիտիմ . Մալըն նէ տիր նէրէլիսին :

Տէտիքտէ Վերհատ տտիխ ահ ու ֆիղան էտէրէք
պու պէյիթլէրի սէօյլէտի :

պէնիմ վաթանդմ Լըմէն տիր, Տերթըն Որնէմ ըրեան տըր,
Պանա Լըմէ Գերհատ տերեր, ԵւըԼ վաթանդմ Լըմէն տիր :

Լըտը խըզմէթընար :

Նէ կէզէոնիս պուրայը, Սէրտին սէվտինմի արայը .
Սէնին կիպի ալըգ Գերհատ, Նի շին թէրք էթտին արայը :

Լըտը Գերհատ

Չօդ իյիտ կէլըր մէյտանէ, Գերհատ եթիլըր մէրտանէ .
Պէն Ե. ինին գուրպանըլըմ, Ղան վէ պաշ գօյտուլմ մէյտանէ :

Տէյիպ վէ սաղը էլինտէ պրաղըպ, պաշլատը աղլա-
մաղէ վէ ահ ու Ֆիղան էտիպ Ֆերեատ էթմէյէ : Լ-
շաղատա պաղիրկեանլար տախի ույանըպ, վէ Գեր-
հատըն Ֆերեատլարընա տայանամայըպ, օնլար տախի
աղլատըլար : Պիր իքի կիւնտէն օլ քէվրան տախի
եօլա չըգըպ, Գերհատ կինէ եալընըգ գալտը տէրտ ու
մաթէմ իւինտէ, Հիքմէթի Խիւտա . պու արալըգ
Սէմինէ պանու պիր տիւշ կէօրիւպ, տիւշիւնտէ “է-
յէր Գերհատը եարըն սալը վէրմէզսէն, պիւլմիշ օլ քի
հէլաք օլուրսուն” տէտիլէր : Իմտի Սէհմինէ պանու
ույգուտան ույանըր ույանմազ, հէման ատէմէր
կէօնտէրիպ, վէ պին ալթուն տախի հօլլայըպ, Գեր-
հատը զընտանտան սալը վէրտիրտի : Գերհատ տախի
ալթունլարը Ֆուգարայա տաղըտըպ, քէնտիսի տախի
պաշընը ալըպ պիր եանէ չէքիւտի, վէ գուրտու քի,
գադի էօմրիւնիւ տաղէրտէ կէշիրսին . պու նիյէթըն
պիր մաշարա պուլուպ օրատա իսքեան էթմէյէ գա-
րար վէրտի . տաղտա ճանավարլար տախի կէլիպ
Գերհատէ արգատաշըլըգ իտերլէր իտի, եաղմուր
եաղտըղը վագթ օլ մաղարայա կիրերլէր իտի, վէ
քէսիւտիյի վագթ եինէ տըշարը չըգըպ տաղլարը կէ-
զէր իտի : Լըսլանլար վէ գափլանլար գարշուսընտա
տիվան տուրուրլար իտի, պաղը տախի գասապէթլէնիպ
Ե. իրին իշին շէյլէր սէյլէր իտի, վէ կէլէն կէշէն
եօլճուլար տիյիէյիպ մայիլ օլուրլար իտի :
Սէ օնուն տէրտ ու գասապէթլէրինէ ալեհահ օլուպ,

քէնտիւղերի տախի աղւերլէր իտի :

Վիւնլէրտէ պիր կիւն Ֆերհա շէհրէ կէլիւ , նագ-
գաշա միւթաալիք էճլալէր ալըպ , վէ սաքին օլտու-
ղու մաղաղայաւ ավտէթ իլէ պօյալարը թէրթիպէտիւպ ,
վէ Հիրինին թասվիրինի նագշ իտիւպ , օնուն իլէ
կէօյնին էյլէնտիրի իտի , վէ պաղը տախի նալան ու
կիւնրան օլուպ , կիճէլէրի երլտըվլարա դարշը գաթը
ֆերետա իլէ աղղընտան պուրնունտան աթէշ փիւս-
կիւրիւպ , էլինտէքի քիւլինկիւ եէրէ վուրտուղու զէման
պիւթին սահրա ինլէր իտի : Հիքմէթի խիւտա կէզ-
տիյի զէման տախի կիւյա հաղըէթը Սիւլէյման սահ-
րայա չըգար կիպի , պու գատար ճանավարլար պիրլիք
տէ կիտէրլէր իտի :

Պիր կիւն Ֆերհատըն կեօղինէ Հիրինին խայալը
տիւշիւպ , կիւյա Հիրին տախի գալգըպ Ֆերհատըն
արգասընտան տաղա թօղըու րէվանէ օլմուշտու ,
րավի տէրքի Հիրին գանտէ Ֆերհատ գանտէ , քի-
շինին կէօյնիւ սէվտիյի ելէ պէրապէր տիր , իքի կէօ-
նիւ պիր օլունճա՝ ճիհանխալը տիւշման օլսա , ա-
շըգա քեար էյլէմէղ :

Հիրինին աղը կէճէ կիւնտիւղ Ֆերհատտա օ-
լուպ , տայմա օնուն խիւլեասը իլէ վագթընը կէշերիր
իտի : Կեահ գուրար ըտը քի պիր կիւն գալգըպ Ֆեր-
հատը պուլմագ իչին տաղարա չէքիլսին , պաղը տա
տիւննանըն հալինտէն օսանճ կէթիրէրէք , քէնտիւնի
հէլաք էթմէք տիւշիւնիւր իտի : Պու նիյէթլէր իլէ
պիր կիւն ույդույա տալըպ , տիւշիւնտէ պիր փիր
էիւթիար պիր ատէմ կէլիւպ , հէման դօլունու Հի-
րինէ ուզատարագ , “նէ՞ եաթայօրսուն դալը , վէ
քէօշէ փէնճիրէսինտէն սօգաղա պադ” տէտիքտէ ,
Հիրին տիր ույանըպ քէօշէ փէնճիրէսինէ դօշուպ
պագտը քի նէ կէօրսին — ահալիյի մէմէքէթ պիւ-
թին սօգաղարտան դաշըպ , հէր քէս քէնտի խանէ-
սինէ սըղընմայա պագար իտի , զիրա Ֆերհատ մայէ-
թինտէ օլան ճանավարլար իլէ շէհրէ էնիւպ , Հի-

րինն սարայրնն հօնինէ գատար կէլմիշ խոի , Հի-
րին տիր կէճէ կիւնտիւզ աշգը իլէ կիրիան օլտուղու
Պերհատը կէօրտիւքտէ , հէման ագլը պաշընտան կի-
տիպ վէ սէվինձինտէն քէնտինի շաշըրրպ , հէման
Պերհատա գարշը պու պէյիթէրի սէօյլէտի :

Կէօղէրիմ եօլարտա գալար , Նի՞նն քերհատըմ կէլմէղսին •
Սէհեր վագթընտա կիւն կիպի , Նի՞նն շիշմանըմ կէլմէղսին :

Լալը Պերհատ :

Պեր կիւնէշ տօղմիւշ օրատան , Գըմէթիմ վէրեր հարատան •
Զըգ սալըն տէվլէթ խանէտէն , Կեահ սալընըր կեահ սալընմաղ •

Սանա տերիմ հիւնիւ զաթը , Եիւրիւք օլուր աշգըն աթը •
Զալիմ եանընտա գըյմէթի , Եա պիլինիր եա պիլինմէզ ,

Տաղլերտէ էյլէտիմ եազը , Սահրատա եօթիւշիւր դազը •

Սէնձիլէյին Հահըն գըզը , Եա պուլունուր եա պուլունմաղ •

Քերհատ տեր էյլէպի զօնէ , Գօյու ուղուն պէլի ինձէ •
Հիւրիւքերի պիլէսինձէ , Եա կէզլինիր եա կէզինմէզ :

Լալը Հիրին :

Թուրնալար կէզեր կէօլաէ , Հահինլեր կէզեր գօլտա •

Եարիմ օլմատըզ եերտէ , Մահըլմ կէօնիւմ էյլէնմէզ •

Թաշգըն սուլարըն չաղպա , Տէօրթ էթրաֆըպաղաթօվա •
Սատ հեզար պիւլպիւլէր օվա , Մահգուն կէօնիւմ էյլէնմէզ :

Լալը Պերհատ :

Էլ վուրուպ խանչերի չէրիպ , Գան էտէն գարշըմտա տըր •
Պէն գուլունու մէճնուն թէք , Իւրեան էտէն գարշըմտա տըր •

Լնտէն Պերհատ վէտա էտիպ . պիլէսինձէ օլան
ճիւմլէ ճանափարլար իլէ շէհիրտէն չըգըպ , վարըպ
պիր աղաճըն կէօլկէսինտէ “աճէպ պիր տահա ճէնա-
նըմը կէօրմէյէ միւյեսսեր օլուրմոյում” տէյու տիւ-
շիւնմէքտէ օլուն , պիզ կէլէլիմ Պերհատըն պապա-
սը Պէհհատ ուստայա :

Պերհատըն Հիրին իլէ էթտիքլերի մուխապէրէյի
օլ զէման պիր գաչ քիշի կէօրիւպ , վարըպ պապասը-
սընա “օղուն սարայրն շահնիշինին ալթընտա Հիրին
իլէ մուհապէթ էտէյօր” տէյու խապէր վէրտիլեր ,
օլտէմ պապասը եալըն այագ գօշուպ պագուր քի

Վերհատ օրատա եօդ, անտէն խապեր ալըպ, տօղրու
 Վերհատըն օլտուղու մահալէ կիտիւպ, օղունու նալան
 ու կիրեան վէ պէօյլէ ճանապարար իլէ կէօրտիւքտէ,
 աղայարագ «էյ օղուլ, նիճիւն պիր ալրաթ իջիւն
 պու հալէ կիրիֆթար օլտուն . վալիտէն սէնին իջիւն
 աղլամատան ալիլէ օլտու, պէնիմ տուամը իսթէրսէն,
 կէլ էվէ կիտէլիմ» տէյիպ նիյաղ էյլէտիքտէ, Վեր-
 հատ ճէվապէ աղաղ էտիպ «էյ սէպէպը վիճուտիմ,
 պայիսի հայաթըմ, պաշըմըն թաճը, փէսէրը աղիզիմ,
 շիմտէն կերու վիճուտինէ սըգլէթ վէրմէ, կէօզ եաշը
 տէօքմէ, պէնի վապալէ պայիս էթմէ, վէ քէնտինէ
 ճէֆա էտիպ իւզիւլմէ, շիմտէն սօնկրա տիւնեա պա-
 նա հարամտըր, արթըգ ահրէթտէ սիզին իլէ կէօ-
 րիւշիւրիւզ, պիզի տուատան ունութմա» տէյիպ, վէ
 ահ էտիպ, պու պէյիթի սէօյլէտի,

Կէլ էյ նասիհ գօփընտը, հալի տիւտէն պիսապեր սին սէն
 Պէնի տիւտէն գըլտը օլ փիրի պիլմէզ, նէտէրսին սէն :

Պու պէյիթի սէօյլէյիպ աղայարագ պագա գալտը :
 Վերհատ նամլւրատ պէրըրը եապանտէ, սէֆիլ ու փէ-
 րուշան հալտէ, կիւնտիւզլէրի կիւնէշէ՝ վէ կէճէլէրի
 երլտըզլարա խիթապէն տէրթլի պէյիթլէր իլէ Փէրեատ
 ու Փիղան էյլէմէքտէ, քէզալէք Շ իրին նագէնին տա-
 խի սարայտա կէճէ կիւնտիւզ Վերհատըն աշգը իլէ
 նալան ու սիւղան օլմագտէ, պիզիմ գըսսէ կէլտի Հիւր-
 միւզ շահա :

Բափն պէօյլէ նագլ ու րիվայէթ էտէր քի, օլ զէ-
 ման Հիւրմիւզ շահ ճիհան շահը օլուպ, հիսապսըզ
 ապքէրէ հիւքմ էտէր իտի : Պու շահ կիւնլէրտէ պիր
 կիւն ալա չըգըպ, տաղլէրտէ կէզլէրքէն նակեհազ գու-
 լաղնա պիր հազին սէտա կէլտի : Ընիտէ աթտան
 աշաղա էնիպ վէ պիր աղաճըն սայէսինտէ օթուրուպ .
 էթպայիլէրինի չաղըրըպ, «պիր առեմ սէսի իշիթտիմ,
 թէզ պունու պուլուն» տէաիքտէ, հէր պիրի պիր թա-
 րաֆա կտիպ, նիհայէթինտէ Վերհատը պուլտուլար

քի, պիր աղաճա չըգրպ օթուրմուշ, սազը էլինտէ,
քիւլինկիւ եանընտա, վէ տէօրթ թարաֆընը ճանա-
վար իհաթէ էթմիշ, քէնտի զէվգինէ սազ չալըյօր,
եանընա վարմաղա դօրգուպ՝ կէլիպ շահա խապէր
վէրտիքլէրինտէ, շահ “ուզագտան իշարէթ էտիպ չա-
ղըրն” տէյու էմր էյլէտի: Իմտի պօճնլար վարըպ,
վէ ուզագտան իշարէթ էտիպ, Ֆէրհատ տախի եան-
լարընա կէլտիքտէ: “շահըմըզ սէնի իսթէյօր” տէտի-
լէր: Ֆէրհատ տախի “պէն շահըն միւսահիպի տէ-
յիլիմ, պէնի նէ իսթէր” տէտիքտէ, իշլէրինտէն սէօզ
աղնարը “ճանըմ, սէնին ֆէրեատընը իշիթիտիյինտէ
ալըն շունու պուրայա կէթիրին տէտի” տէյու ճէվապ
վէրտիքտէ, Ֆէրհատ անլէր իլէ վէ ճանավարըար պի-
լէսինճէ օլարագ, հուզուրու շահա կէլտի: Հահըն միւ-
սաիպլէրի Ֆէրհատը պիլիպ: Մէհմինէ պանունըն
զընտանէ գօյուպ չըգարտըղընը պէյան էյլէյիպ, հալի
քէյֆիյէթի աղնաթորգլարընտա, Հիւրմիւզ շահ փիւր
աթէշ օլուպ, միւսահիպլէրինէ “Հիրին տէտիքլէրի
գըզ սա՞ղ մը տըր” տէյու սիւալ էյլէտիքտէ, անլէր
տէ “պէլի սազ արը” տէտիլէր: (Նտէմ Հիւրմիւզ
շահ Ֆէրհատա “իյիտիմ, շու էլինտէ օլան սազը պիր
միգտար պէնիմ իջիւն վէ տօսթուն Հիրին իջիւն չալ-
տէտիքտէ, Ֆէրհատ սազը էլինէ ալըպ, պու պէյիթ”
լէրի սէյլէտի:

Պէն ալըգ շէյտա հայրան պորըլըգ:

Գամէթիմ հէմ գըլտը շէշմը կիրեան պորըլըգ:

Այրըլըգ տէրտի տիլմիլքինի գըլտը հարապ:

Պէյլէ աճը կէօրմէտիմ կէօրտիմ հէզար պորըլըգ:

Ալլամազ տըր քեարըմ տէտիմ էյ շահը ճիհանըմ,
Օլտու պէն զարէ դատիմի աշնայը տէրտ ու էլիմ:

Քիմ կէօրտէմ հալիմի ըահմ էյլէ տէրիմ էյ սանամ,
Վարսա կէլմիշ սանա էյ ճան պորըլըգ:

Ա՞հ կինէ ալտըրտըմ էլտէն օլ կիւլ էիւզլիւ եարիմի
էյ աճէպ քիմլէր կէօրիւր օլ կիւլ էիւզլիւ եարիմի:

Ա՞հ ֆէլէք նէթտիմ սանա ալտըմ պէնիմ եարիմի,
Ալէմի էթտի պէնիմ պաշըմա զընտան պորըլըգ:

Ֆերհատ արքանն տեօնտիւ կինն պու չարիւր ղեման .
 րակեան տիւ միւքինն զամ գուրտու օ թաղը պիկեան .
 Ատէթ օլտու շիմտէն կերու պանա աճ իլէ Փիղան .
 Աղէտինճէ գուստուրտու զամ պանա գան այրլըդ :

Պու պէյիթէրի սէօյլէտիքտէ , էթրաֆտա օլանլար
 զարի զարի աղլամայա պաշատլըսր . օլտէմ շահ “խա-
 թըրըմ իչին պիր շէյ տահա չաղըր , ահտիմ օլտուն
 Շիրինի սանա ալը վէրէյիմ , էկէր Մէհմինէ պանու
 թախթու թաճրմը էլիմտէն ալսա տախի . ահտիմտէն
 տէօնմէմ” տէյինճէ Ֆերհատ աշգա կէլիպ պու պէ-
 յիթէրի սէօյլէտի :

Այրլըդ տերտինի էտէյիմ թագրիր .
 Օլգատար եարի չօգ կէօրտիւ Ֆէլէք .
 Պու պաղը ալիմտէ զօնչէյի րանայը .
 Գօյմատը այրտը չօգ կէօրտիւ Ֆէլէք :
 Ճիւտա գըլտը Շիրին եարիմտէն պէնի .
 Թեզ պուլտուլմ թեզ ալտըրտըմ էլիմտէն սենի .
 Տաղլէրտէ գալմըշմ էճիր եօգ պէնի :
 Պիր պանույը եէկէայը չօգ կէօրտիւ Ֆէլէք :
 Աճեպ էյլէնեմմի աճ իլէ զարի .
 Եագտը վիճուտիմի հասրեթը նարի .
 Սերկերտան էյլէտի Փիրգաթըն պէնի .
 Պանա պիր միհպարի չօգ կէօրտիւ Ֆէլէք :

Ֆերհատ պու պէյիթէրի սէօյլէյիպ , էլինտէն սա-
 զը պրագտը . շահ տախի հայրան օլուպ , “սանա պիր
 րիճամ վար եա Ֆերհատ , հայտէ գալգըպ սերայա
 կիտէլիմ , անտէն Մէհմինէ պանույա պիր նամէ եա-
 ղըպ , Շիրինի թալէպ էտէլիմ” տէտիքտէ , Ֆերհատ
 րաղը օլուպ” շահ իլէ պիրլիքտէ սարայա տէօնտիւլէր ,
 օրատա պիր նամէ եաղըպ , գալիուճու պաշըյա վէր-
 տիլէր քի Մէհմինէ պանույա կէօթիւրսին : Վալիու-
 ճու պաշը նամէյի ալըպ Մէհմինէ պանունըն սարա-
 յընա կէլտի , վէ վէղիրի պուլուպ , օնուն էլի իլէ նա-
 մէյի սունտուգտա , տիվան էֆէնտիսինի չաղըրըպ նս-
 մէյի օգուտուրտա , Շիրին հէր նէ գատար շաղ ու

մէսրուր օլտու իսէ տէ, Սէհմինէ պանու զաղապէ կէ-
լիպ, վէ նամէյի փարէ փարէ էտիպ, «վար սէջլէ օ-
նա սէֆէրիմ վար» տէյինճէ, էլէի տիր աճէլէ կէրի
տէօնիւպ, հալի քէյֆիյէթի Հիւրմիւզ շահա իֆա-
տէ էյլէտիքտէ, Ֆիերհատ զայէթ մահզուն օլտու:
Հիւրմիւզ շահ տախի զաղապէ կէլիպ, «թէզ թուզ-
լարը թաշրա չոգարըն, ճէնք էտէլիմ» տէտի: ( )
տէմ վէզիր եէր էօփիւպ իէֆէնտիմ պիր աղ սապը
էտին, թաքի ասքէր ճէմ էտիպ լայրգը վէճհ իւզրէ
օրտու գուրալըմ տէտի: Այիւզ ալթմըշ պին տիւավէթ
հազոր օլտուգտա, շահ տիվան գուրուպ, «ասքէրլէթ
Սէհմինէ պանունըն խազնէսի եաղմա օլաճագ՝ մալի-
մինիզ օլտուն, ամմա շիմտի սիզտէն քիմ կիտիպ Սէհ-
մինէ պանունըն օրտուսունտա օլան թէտարիքեաթը
հարպիյէյի սէյր էտիպ վէ կէլիպ պիղէ հապէր վէրէ-
պիլիր» տէտիքտէ, իջէրինտէն պիրի՝ պիր քեամիշ
խատըմ շէքլինէ կիրիպ, տիւշմէնին օրտուսունա կիթտի:
Իմտի պու ճասուս օրտույա եէթիշտիքտէ, էթրաֆը
կէօզտէն կէչիրիպ, օրտուտա օլան ասքէրին իրի եիւզ
պին քիշիտէն զիյատէ օլմասընը, վէ Վարուն աճէմ
իսմի իլէ պիրիսինին պիր գաչ կիւնէ գատար ալթմըշ
պին քիշի իլէ օրայա կէլէճէյինի խապէր ալտը: Ան-
տէն պու ճասուս հանէնտէր գըյաֆէթինէ կիրիպ,
պարիկեահէլը արասընտա օթուրուպ, չալըպ չաղըր-
մաղա պաշլատը, վէ խալգը պաշնաճէմ էտիպ, օն-
լարը տիյնէտիր իտի: Պունլարտան պիրիսի Շիրինէ
կիտիպ, «էֆէնտիմ, շունտա պիր հանէնտէ կէլմիշ
փէք էյի չալըյօր, էկէր պիր կէօրսէնիզ չօգ պէյէ-
նիրսինիզ՝ տէտիքտէ, պիր գաչ քիմսէլէր կէլիպ, վէ
պու ճասուսու գալտըրըպ Սէհմինէ պանունըն վէ
Շիրինին հուզուրունա կէօթիւրտիւլէր իմտի ճասուս
պիր ալ չալըպ չաղըրտըգտան սօնկրա, տըշարը չոգըպ
պիր աղ եօրղունլուգ ալմագ իւզրէ իքէն Շիրին կէ-
լիպ: «հիչ շահլար հուզուրունտա չալտըղըն վաթմը»

տէյու սիւալ էյլէտիք տէ . պու տախի ճէվապէ աղաղ պիրլէ , “եէտի ըգլըմ թաճտաարը , Հիւրմիւղ շահա չօգ չալտըմ” տէյինճէ , Հիրին տախի Ֆիրինի աղ- նայըպ , “Տիչ պու եագընլարտա չալտըն մը” տէյու սիւալ էյլէտիքտէ , օլ տախի ճէվապ վէրիպ , “պէլի կէչէնլէրտէ վարըպ չալտըմ չաղըրտըմ , ամմա օնուն ագլը Ֆիրին շիմտի պիր միւսահիպի վարտը , օնուն իւզէրինտէ տիր . պիր կիւղէլ իյիտ տիր , չօգ պէյէն- տիւմ” տէյիպ կէօղլէրինին ուճու իլէ Հիրինէ պիր պագ- տըգտա , Հիրինին կէօղլէրի թօլտու : Ղասուս թէք- լար իչէրի կիտիպ , պիր աղ տահա չալըպ չաղըրտըգ- տան սօնկրա Սէհմինէ պանու օնա եիւղ ալթուն վէր- տի , անտէն տըշարը չըգըպ , Հիրինէ , “պու ալթուն- լարը պաղլայաճագ պիր շէյիւմ եօգ , քերէմ էտիպ պանա պիր չէվըէ վէր” տէտիքտէ , Հիրին տախի դօյ- նունտան պիր չէվըէ չըգարըպ , օնա վէրտի . ճասուս ալթունլարը պաղլայըպ , վէ կօլա րէվան օլուպ , Հիւր- միւղ շահըն օրտուսունա միւվասէլէթ էթտի :

Ղասուս մինն էվէլինտէն ախըրընատաք Հիւրմիւղ շահա նագլ էտիպ , վէ Պէրհատէ տախի “իշթէ պու Հիրինին չէվըէտի տիր” տէյիպ , չէվըէյի օնա կէօս- թէրտիքտէ , Պէրհատ տախի օնու ալըպ , կէօղլէրինի սիւմէքտէ օլտուն պիւղ կէլէլիւմ Սէհմինէ պանույա :

Սէհմինէ պանու ճէնկ թէտարիքինէ պաշայըպ , քիւլլի միւհիմմաթ վէ ասքէր ճէմ էտիպ , շէհրին տըշարըսընտա օրտուսունու գուրտուքտա պիր տէ Հիւրմիւղ Հահըն ասքէրի կէօրիւնմէյէ պաշատը Հահ քէնտիսի , շահըն օղըւ , Պէրհատ քիւ ինկէ տախի պիրլէքտէ , վէ սայըր մէշհուր փէշլէվանլար ասքէրին էօնիւնտէն կէլիպ , Սէհմինէ պանունըն օր- տուսունուն գարշըսընտա գօնտուլար . վէ մէյտանը մո-հարէպէ աչըպ . հէր քէս հաղըր տուրուպ , “ա- ճէպա մէյտանէ քլիւմ կիրէ . վէ երլիք նամընը քլիւմ գաղանա” տէյու միւլահաղա էտէրքէն , Սէհմինէ

պանու թարափընտան Ահհրապ նամ պիր փեհլէ Լանը ազիմ մէյտանէ կէլիպ, էր թալէպ էթտիքտէ, Զիւրմիւղ շահ թարափընտան Պէհհրամ նամ պիր տիլաւէր իյիտ մէյտանէ կէլիպ, իքիսի պիր պիլլէրի իլէ օղըաշուպ. պիրի համլա էթտիքտէ տիկէրի պրագմաղ, վէ տիկէրի համլա էթտիքտէ պէրիքի մէն էյլէյիպ ախշամա գատար տալաշտըլար. վէ զալիպի մաղուպու պէլլի օլմայըպ կէրի տէօնտիւլէր :

Իյրթէսի կիւն եինէ մէյտան աջուպ, Զիւրմիւղ շահ թարափընտան Վահիր նամ պիր փեհլէվան մէյտանէ կէլիպ, հիւնէր կէօթէրիպ էր թալէպ էյլէտիքտէ. Սէհմինէ պանու թարափընտան պիր իյիտ չըգըպ, պաշաւտըլար պիրի պիրլէրի իլէ օղըաշմաղա : Վահիր պիր համլատա պու. իյիտին պաշընը ումուղլարընտան պըրտըգտա, հէման իյիտին թահիր իսմինտէ պիր գարտաշը փիւր զաղապ օրտուտան տըշարը ֆըրլայըպ, Վահիր իլէ օղըաշմաղ իսթէտիքտէ, պու տախի “փէք էյի” տէյիպ. ախշամա գատար օղըաշտըլար. վէ ախշամ օլտուգտա, զալիպի մաղուպու պէլլի օլմայըպ կէրի տէօնտիւլէր :

Իյրթէսի կիւնիւ կինէ մէյտան աջըտըգտա, Պէրհատ նամիւրատ, կէնճ արսլան կիպի մէյտանէ կէլիպ, վէ գահրամանլոր կիպի պիրնաղարա վուրուպ, “պէնի պիլէն պիլսին, պիլմէյէն ալէաճ օլտուն, պանա Պէրհատ նամիւրատ տէրլէր, հէր քիմ էօլիւմէ արղու էտէր իսէ, մէյտանէ կէլսին տէ կէօրսիւն, պու ալէմ տէ էրլիք նի՞ճ օլուր” տէտի : Սէհմինէ պանու Պէրհատը մէյտանտէ կէօրտիյիւնտէ հէման աճէմ Վարուն փեհլէվանը չաղըրուպ, “շու մէյտանտա տուրան Պէրհատը, օլ զալիմի սէնտէն իսթէրիմ մէյտանէ կիրիպ թու.թուպ ուսուլ իլէ հուզուրումա կէթիրէսին. քէնտի էլիմ իլէ օնու փարէփարէ էտէյիմ. վէ ահտիմ օլտուն քի, հէր քիմ օնու թու.թուպ կէթիրիքտէ, ահտիմ օլտուն քի Ը իրինի օնա վէրէյիմ” տէյինճէ

Վարուն աճէմ , Մէհմինէ պանունըն հուզըրունտա զէմինի պուս էյլէյիւյ . տօղըու մէյտանէ կէտի , վէ Ֆէրհատա "էյ Ֆէրհատ պու սէնին էթտիյին իշ նէ տիր , իբի Շահը պիրիպիրինէ տիւշիւրիւպ , պու գատար գանա սէպէպ օլտուն , կէլ պանա թէյլիմ օլ , սէնի Մէհմինէ պանույա կէօթիւրիւպ , սէնին սուշուն ապֆ էթտիւրէյիմ" տէտի իսէ Ֆէրհատ միւր աթէշ օլուպ , վէ իրշմըա եիւզինէ պագըպ , "էյ սէնին հատտին մի տիր քի , պէնի թութասըն . թէզ համա էյլէ եօխսա սէնի տօմուլար կիպի կէպէրտիրիմ" տէյիւյ զպպպանէ պու պէյիթի սէյլէտի ,

Յիւն կեճէ սէյրին իջնտէ գարելէր կեօրտիւն մի հիչ : Տիւշմէնի դըլըճտան էօզկէ եարելէր կէօրտիւն մի հիչ :

Տէտիքտէ Վարուն աճէմ տախի գարշըլըզ պունու սէյլէտի :

Յիւն կեճէ սէյրիմ իջնտէ գարելէր կիյտիմ հեկէ . Տիւշմէնի դըլըճ արարլար իշթէ վարտըմ հեկէ .

Տէյիւյ Ֆէրհատէ պիր համա էյլէտիքտէ օ տախի էլինտէքի քիւլինկիւ իլէ գարշ : գօյուպ մէն էյլէտի իսէ տէ , վիւճիւտիւ սարսըլըպ անասընտան էմ տիյի սիւտ ալզընտան կէտի , իմտի նէօպէթ Ֆէրհատա կէտիքտէ , վար գուվվէթինի բազըյա վէրիպ , եւ ալլահ տէյիւյ , էլինտէքի քիւլինկ իլէ նիճէ պիր Վարուն աճէմին պաշընա էնտիրտի իսէ , անինտէ եօլտիւ , վէ Ֆէրհատ լիպասընը սօյուպ , էլշինի տախի Մէհմինէ պանույա ֆըրլատըպ , "ալըն շու փէհլէվանընըզ" տէյինճէ Մէհմինէ պանու չօգ քէտէր էթտի իսէ տէ , Շիրին զայէթ մէսրուր օլտու , օլ կիւն Ֆէրհատ եէտի փէհլէվանը Վարուն աճէմին էանընա կէօնտէրտի : Բիւշամ օլունճա Ֆէրհատ ճա սուսուն պիրինէ նիյալ էթտի քի , վարըպ Շիրինի կէթիրսին : ճասուն տախի թէպտիլ գըյաֆէթ իլէ

Մէհմէնէ պանունուն օրտուսունա կիրիպ, վէ Շիրինին պարիկեհաճընա վարըպ. Շիրինէ «էֆէնտիմ» ֆէրհատ սիզի խմէյօր պուլուրուն կիտէլիմ» տէյիւնձէ. Շիրինին ճանընա միննէթ, օլ տախի պիր թէպատիլ գըյաֆէթ իլէ ճասունուն արգասընա տիւշիւպ, ֆէրհատըն պարիկեհաճընա կէլտիքտէ, օ տախի գարշըլայըպ, պիրիպիրինէ սարըլըպ, պիր ազ սուս տուրտուգտան սօնկրա, Շիրին «էյ պէնիմ պաշըմըն թաճը կէօյնիւմիւն իլաճը, պիւթիւն մէյտան երինտէ քիմսէտէն խէյֆ էթմէտիմ աւմա Գարուն աճէմտէն խէյֆ էյլէտիմ իսէ տէ, հէլէ օ տախի ճէպասընը պուլտու» տէյիւպ ֆէրհատըն պաշընա պիր միւճէվհէր չէլէնկ սօգտու, ֆէրհատ տախի «պագ էֆէնտիմ, պէն» քէնտիմի եօգտան վար էտէն Սիւֆհանըմա սըղընըրըմ, անտէն զայրու պէնիմ փէնահըմ եօգ տուր» տէյիւպ, սապահա գատար պիրիպիրլէրինէ սարըլըպ օլ գատար կէօզ եաշը տէօքտիւլէր քի վասֆըր միւմքին տէյիլ. սապահա գարշը Շիրինին կիտէճէք վագթի կէլտիքտէ, պու պէյիթի սէօյլէտի :

Թա սադըրն Ալլահ օլա հեր տեմտէ ֆերհատըմ սենին. Տայիմա սեւլամէթտէ օլա միւպարէք թենին սենին.

Տէյիւպ, ֆէրհատ տախի պու պէյիթի սէօյլէտի,

Վիւլ կիւլտին ճեմալին այըմասըն հեր քեզ հեզան. Տերկեհաճընտա պէնտէ օլուն էյ Շիրին ճան.

Ըլտը Շիրին

Թեմէննամըզ պու տուր Հագտան պու ճանըմ չըգմատան թենտէն Այըմասըն հեման Մեվլամ, պէնի սենտէն սենի պէնտէն :

Ըլտը ֆէրհատ

Պէնի պու տերտի մէհնէթտէ, ութանմա սենտէ պլեմտէ. Բուվուլմազ թաղ թաղէ, գափուշուր ատեմ ատեմ :

Շիրին պունկարը տէյիպ, վէ վէտա էյլէյիպ պըրլաճաղընտա, Ֆէրհատ աղլամայա պաշատը, վէ քէնտինի թուլթամայըպ, պայըլը տիւշտիւ: Շիրին նաղէնին տտիսի աղլայարագ վէ աճընարագ ահ ու Ֆիշան իլէ պրագըպ կիթտի: Ֆէրհատըն եանը պաշընտա օլանլար թէսէլլի էթմէք իսթէրլէր իտի իսէ տէ, ապա տիյնէմէյիպ տէրտ ու էլէմ իլէ աղէր իտի, վէ եիւղ իսթիւնէ գափանըպ Հագգ թալայան իպատէթ էտիպ, ճան ու կէօնիւտէն նիյազ էտէր իտի,

Լյթէսի կիւնիւ թէքրար իքի օրտու պիրիպիրինէ գարշը տուրուպ, էր իսթէտիքլէրինտէ Մէհմինէ պանու թարաֆընտան պիր փէհլէվան, վէ պիր թարաֆտան տախի Ֆէրհատ չըգտը: Պունկար հաղըրլանըպ վէ պիրի պիրի իլէ օղրաշըպ իքի սաաթ գատար տալաշտըգտան սօնկրա, Ֆէրհատ քիւլլէնկիւ պիր տէֆա փէհլէվանըն պաշընա եէրլէշտիրտի իսէ, օրատա երղըրա գալոր: Իմտի Մէհմինէ պանուէն կէօգիւ գօրգուպ րիճալ ու քիպարը քէնտի պաշընա ճէմ էտիպ օնլար իլէ միւշալէրէ էթմէքտէ տուրսուն:

Ֆէրհատ չատըրա տէօնիւպ պիր աղ րահաթ էթտիքտէն սօնկրա. Հիւրմիւղ Շահըն հուզուրունա կիրտիքտէ, պագտը քի, օ տտիսի քէնտի վէղերինի վէ սայիր վիւքեալասընը թօփլամըշ միւշալէրէ էտերլէր իտի: Պունկար տիւշիւնտիւլէր քի պէջլէ գափալարըն սօնու կէլմէղ. օնու իչին Մէհմինէ պանույէ պիր նամէ եաղըպ, պիրիսի իլէ կէօնտէրտիլէր: Պու նամէտէ եաղըր իտի քի, պիր իյիտ գըրգ եըտա մէյաանա կէլլը, նաֆիլէ պու գատար գանլար տէօքիւլիյօր, իմտի էկէր իսթէրլէր իսէ Շիրինի պիր թախթը րէվանէ գօյուպ, կէօնտէրսինլէր, Մէհմինէ պանու պու նամէյի օգուտուղու կիպի թէքրար ղազէպէ կէլիպ տէտի քի. «վար սէյլէ Շահընա քի պէն ատամա էյլէ գօլայըղըրա գըղ վէրմէմ»: Իմտի նամէյի կէօթիւրէն կէրի տէօնիւպ, օլուպ օլանճայը Շահա նագլ

էյլէտիքտէ, Շահ տախի էմիր էյլէտի քի, երթէսի սապահ կինէ ճէնք օլսուն :

Իմտի երթէսի սապահ կինէ իքի օրտու գարշը պէ գարշը կէլիպ, պու թարաֆտան Շահըն օղլու մէյտանա չըգըպ վէ պիր նաղարա պասըպ էր թալէպ էյլէտիքտէ, Սէհմինէ պանուտան Սըմըրզանտ նամ փէհլէվան մէյտանա չըգըպ պաշլատը տալաշմայա, պաղը տէֆա Շահըն օղլու համլա էտէր Սըմըրզանտ սիւիէր էտէր իտի, պաղը տէֆա տախի Սըմըրզանտ համլա էտիպ, Շահըն օղլու սիւիէր էտէր իտի. պունլար պիրի պիրլէրի իլէ օղրաշմագտա, Շահըն օղլու գըլըճ իլէ նասըլ պիր Սըմըրզանտըն պիլէյինէ վուրտու իսէ, հէման պայըլըպ տիւշտիւ : ( )լտէմ Շահըն օղլու իլէրի վարըպ, վէ էլէրինի պաղալըպ, ալըպ պապասը Հիւրմիւզ Շահըն էօնիւնէ պրագտը. օլտէմ Հիւրմիւզ Շահ գալգըպ, վէ օղլունուն ալնընը էօփիւպ աֆէրին տէմէքտէ օլսուն պիզ կէլէլիմ Սէհմինէ պանույա :

Սէհմինէ պանու քէտէրլէնիպ րէճալ ու քիպար իլէ պիր մէճլիս տահա գուրուպ, պունուն չարէսինի տիւշիւնտիւքլէրինտէ, իշէրինտէն պիրի, “պիր սիհիրպազ ճատը վար տըր պու իշի պաշա չըգարըրսա օ չըգարըր, զայրուսը պաշա չըգարամազ” տէտիքտէ, հէման Սէհմինէ պանու էմիր էտիպ. “վարըն շու գարըլը պուրայա կէթիրին” տէտի : ( )լտէմ խատէմէլէր գօշուպ. գարըլը թութուպ Սէհմինէ պանունուն հուզուրունա կէթիրտիքլէրինտէ, Սէհմինէ պանու օնա իզլէթ ու իքրամ էյլէտի. անտէն օնա հալի քէյֆիլէթի նագլ էյլէտիքտէ. ճատը “էվլէլ շու էսիր կիտէնլէրի գուրթարայըմ” տէյիպ, պիր սիհիր էթտիյի կիպի պիւթիւն էսիր կիտէնլէրի գուրթարտը, իմտի ճատըյա պիր չատըր վէրիպ, օրատա գարար էյլէտի :

Իսվի րիվայէթ էտէր քի, պու թարաֆտան Հիւր-

միւլ շահ էսիրէրի երինտէն գաջորտրղընա ղայէթ մահզուն օլուպ, սապահ օլտուգտա, կինէ իբի թարաֆտան օրտու գուրուլուպ, ճէնկ աջրլորգաա. պու թարաֆտան Հիւրմիւլ շահըն օլու մէրտանէ մէյտանը մուհարէպէյէ չըգըպ. Մէհմինէ պանու թարաֆընտան իսէ Աիհրապ փէրլէվան չըգտը. պունլար ախշամա գատար չալըչըպ, վէ իբիսի տախի մաղուպ օլմայըպ կէրի տէօնտիւլէր:

Կէճէ Շիրին նագէնին թէպտիլի գըյաֆէթ իլէ, Ֆէրհատըն չատրըրնա կէլիպ. սապահա գատար սէօհպէթ վէ մուհապպէթ իլէ կէշիրտիլէր. սապահա եազըն Շիրին այրըլաճաղը վագըթ Ֆէրհատա, “էյ կէօղիւմ նուրի, քէնտինի թէնտիրիզտէ թութ, Մէհմինէ պանու պիրսիհրպաղ ճատը կէթիրմիշ, շիմտէն կէրու սիհիր իլէ իշ կէօրէճէք” տէյիպ կիթտի: Իմտի Ֆէրհատ պու սիհիր մատտէսինի իշիթտիյի անտէ, պիւթիւն օրտույա իլան էտիպ, քէնտիլէրինի թէնտիրիզ թութմալարը իշիւն խասսէթէն թէնպիհ էյլէտի: Սապահ օլուպ կինէ օրտու գուրուլուգտա, պու թարաֆտան Հիւսրէվ Շահգատէ մէյտանէ չըգըպ Մէհմինէ պանու թարաֆընտան իսէ պալատէ զիքր օլունան սիհիրպաղ ճատը չըգըպ իշթէ պունլար պիրի պիրլէրի իլէ տալաշմայա պաշայըպ, ախշամա գատար օղրաշտըլար, չիւնքի մէղքիւր ճատը սիհիր գուվվէթի իլէ պաղը տէֆա աթէշէր եաղտըրըպ շահգատէյի աթէշէր արասընտա պրագըր իտի. պաղը տէֆա, համամ գուպպէլէրի կէթիրիպ Հիւսրէվ Շահգատէնին համալարընը մէն էտէր իտի: Հիւրմիւլ շահ իսէ օլան քէյֆիյէթլէրի կէօրիւպ էվլատընտան իւմիւտի գաթ էթտի իսէ տէ, Հիւսրէվ մէյտանտէ ախշամա գատար տայանըպ, ախշամ օլունճա, ղալիպի մաղուպու պէլլի օլմագսըզըն կէրի տէօնտիւլէր:

Իմտի ճատը տախի կէրի տէօնիւպ Մէհմինէ պա-

նու օնա չօգ իբրամ էյլէյինձէ, ճատը սէօզէ կէլիւ, «էֆէնտիմ պէնիմ պիր արգատաշըմ վար, ատընա թանթանա ճատը տէրլէր, քի սիհրտէ պէնտէն ուս-
թա տըր» տէյինձէ. Մէհմինէ պանու րէյ կէօսթէ-
րիւ պտէմլէր կէօնտէրտի քի վարըպ ճատըյը կէթիր-
սինլէր: Պու արալըգ օրատա պիր ճասուս պուլու
նուպ օլուպ օլանճայը պերիյէ կէլիւ նագլ էթտի:

( ) ախշամ Հիւսրէվ շահղատէնին պիր միսաֆիրի
վարիտի Շապուր հինտի իսմինտէ, քի զէնկին պիր
պապիրկեան օլուպ, կէզմէտիյի եէր գալմամըշ իտի.
պու ատէմ հալի քէյֆիյէթի աղնամագ իչին Հիւ-
ր'վէ «Շահղատէմ, Մէհմինէ պանու իլէ օլան մու-
հարէպէնին ապը նէ, պիր քալէ իչին, պիր մէմլէ-
քէթ իչին, եօխսա սայըր պիր շէյ իչին մի տիր»
տէյու սիվալ էյլէտիքտէ, Հիւսրէվ ճէվապ վերիւպ
«էֆէնտիմ նէ գալէ իչին, նէ մէմլէքէթ իչին տիր,
իլա Ֆիերհատ Մէհմինէ պանուներն գըղգարտաշը գը-
ղը Շիրինէ աշըգ օլմուշ, կէլտի շահ պասսամա տիւշ-
տիւ, օտախի Մէհմինէ պանույէ վէր տէյի թէքլէֆ
էթտի. վէ օ ինատ էտիւպ վէրմէտիկինտէն պու գալ-
ղալարա սէպէպ օլույօր» տէյինձէ, Շապուր հինտի
«Ֆիերհատըն տա աշըգ օլտուլու գատար վար լմըշ,
պէն օնուն թասսիլիրինի կէօրտիւմ տիւնեատէ կիւզէլ
օլուրսա պու գատար օլուր, պիր միսլի տախի պուլուն-
մագ» տէտիքտէ, շահղատէնին եիւրէյինէ պիր մու-
հապպէթ տիւշիւպ պու տախի ճանը կէօնիւտէն աշըգ
օլտու:

Ըմնա Մէհմինէ պանու թարաֆընտան թանթանա
ճատը կէլիւ, օ պիր ճատը իլէ պիր օլուպ, օ կէձէ
Ֆիերհատ իլէ Հիւսրէվի հէլաք էթմէյէ եօլ տիւ-
շինիւրլէր իտի: Սապահ օլտուգտա իքի թարաֆտան
ասքէր տիւզիւիւպ աճէպա մէյտանա քիմ կէլէձէք տէյի
պէքլէրքէն, պիր տէ Հիւսրէվ շահղատէ, Շիրի-
նին աշըղ իլէ պիր նաղարա պասըպ, էր թալէպ

էյլէտիբտէ, թանթանա ճատը էվվէլա կիտիպ Սէհմինէ պանույա “հաղըր օլուն էֆէնտիմ շիմտի Հիւսրէվի թութուպ հուզուրունա կէթիլէճէլիմ” տէյիպ անտէն մէյտանէ չըգըպ, վէ Հիւսրէվ շահգատէին իւզէրինէ պիր շիշէ սու սերփտիյի կիպի, շահգատէ անինտէ պիր այը օլտու. իմտի թանթանա օնուն պողաղընա պիր հաւքա թագըպ Սէհմինէ պանունըն հուզուրունտա պիր դաղըղա պաղլատը. անտէն թէքրար մէյտանէ կէլիպ վէ գօյնունտան պիր շիշէ սու. չըգարըպ ասքէրին իւզէրինէ սերփտիյի անտէ, ասքէր աթէշ իչինտէ գալտը: Հիւրմիւզ շահ օղունուն վէ ասքէրին աթէշ իչինտէ գալտըղընը կէօրինճէ ագլը պաշնտան կիտիպ, վէ դայէթ հըրսլանըպ, “հայտէ կիտէլիմ Սէհմինէ պանունըն թաթընը թաճընը թարումար էտէլիմ” տէտիբտէ, ճասուսլար “էֆէնտիմ էվվէլ շու ճատըլարը էօլտիլէլիմ” տէտիլէր:

Բալլի ըիվայէթ էտէր քի ճասուսլար քէնտիլէրինի պիր հատըմ գըյաֆէթինէ սօգուպ, վարըպ կէօրտիլէր քի ճատըլար ույուլուպ եաթըլօրլար, պունլար ֆըրսանթ պուլուպ ճատըլարը գաթլ էտիպ, վէ Հիւսրէվ շահգատէյի վէ սայիր հապսլարը խէլաս էտիպ, ալըպ կէլտիլէր. Հիւրմիւզ շահ օղունուն կէօրինճէ շաղ օլուպ, էմը էյլէտի քի ճիւմլէ ասքէր հաղըրլանըպ կէճէ եարըսընտա անսըղտան տիւշմէնին օրտուսունու պասընլար. իմտի ասքէր կէճէնին փէք գարանըգ վազթինտէ, պիր պէջիւք շամաթա վէ վէլվէլէ իլէ հիւճմ էյլէտիլէր. Սէհմինէ պանու տախի ճատըլարա սըղընըպ, պիլա ֆիթուր եաթար իտի. ասքէրի տախի ույգու սէրսէմիլյի իլէ կէօղէրինի օվարագ չատըրլարտան տըշարը օղըպըպ. քիմի շաշըրտըղընտան ճիզմէսինի պաշնա գօյուպ սաւըրգ եէրինէ պէյկիր գօլանընը սարարտըր, քիմի տախի մըզըագ եէրինէ թիւթին չուպուղունու ալըպ,

պէսկիրէ թերս պինէր իտի, պերի թարաֆտան Ֆեր-
հատ, Հիւսրէվ շահ, վէ սայիր փէհլէվանլար աս-
քերէ գըրլըճ չալլալ թարումար էյլէտիլէր շէջլէ քի
Սէհմինէ պանու անճագ քէնտինի գուրթարա պիլ-
տի, Շիրին տախի իսթէսէ գաչապիլիտի. լաքին
Ֆերհատա եհսիր տիւշմէյի քէնտինէ տահա էյի
սայտը: Իմտի Ֆերհատ վէ ճասուսլար Շիրինին պա-
րիկեհաճընա պիր թահթըրափան կէօթիւրիւպ, ճա-
սուսլարըն պիրի "էֆէնտիմ միւթտէ, Սէհմինէ պա-
նուլու գաչըրտըգ, ասքերի թարումար էթտիք, վէ
ճատըլարը հէլաք էթտիք" տէտի: Ֆերհատ տախի
պէջլէ սէջլէտի, "էֆէնտիմ սուլթանըմ, էլհամտիւլ-
լահ միւրատըմըգա էրտիք շիմտէն կէրու էլէմ չէք-
մէյին տիւշմէնիմիլի գահը էթտիք": Ընտէն Ֆեր-
հատ Շիրինի թահթըրափանա գոյուպ, շիքեարըն
ալլալ արսլան կիպի էսնէ տիւշիւպ, Հիւրմիւլ շահ
տախի պերապէր օլարագ, Ըմասիա շէհրինէ վասլ օլ-
տուլար, վէ կիւն կիւնէ պէքլէրլէր իտի քի աճէպա
նէ զէման նիքեհաճ օլաճաղըղ տէյի. պիլ կէլէլիմ
պաշգա պիր Փըգրայա:

Հիւսրէվ շահգատէնին պիր թայասը օլուպ պիր
կիւն շահգատէյէ, "էֆէնտիմ պէն սանա պէյէնէ-
մէյօրում, սէնին կիւն կիւնէ սարարըպ սօլմանըն սէ-
պէպի նէ տիր" տէյու սիւալ էթտիքտէ, շահգատէ
ճէվապ վէրիւպ, "պէն ճէնք էտէրքէն Շիրինի պա-
նա մէտճ էթտիլէր պէն տախի կէսրմէտէն աշըգ օլ-
տում" տէյինճէ, թայասը "էֆէնտիմ, սագըն իւ-
միտ էթմէ, շահպապան եհմին էթտի քի, Շիրինի
օնա վէրսին, վէ հէփ պու ճէնք ու ճէտալ օնուն ի-
չիւն տիւր, լաքին պէն պիր թէտպիր էյլէտիմ, Ֆեր-
հատը հէլաք էյլէսէք վէ Շիրինի սանա ալը վէրսէք
օլ ուր" տէտի:

Հիւսրէվ շահգատէ կիւնտէն կիւնէ աշըը արթըպ
տի վանէյէ տիւնիւպ, պապասընըն եանընա վարամաղ
օլտու:

Կիւնըբաւէ պիր կիւն Հիւրմիւղ շահ պիր տիվան
 դուրուպ, ճէմի էթրաֆընտա օլանլարը թօփլարուպ,
 օղլունու օնլարըն իչինտէ կէօրէմէտիյի հալտէ, մերադ
 էտիպ "օղլում նէրէտէ տիր" տէյու սիվալ էյլէտիբ-
 տէ, եանընտա օլանլար, "էֆէնտիմ" օ շիմտի աշգ
 եօլունտա կէզէյօր, պիրիսինէ աշդգ օլմուշ օնուն
 աթէշի իլէ եանըյօր" տէտիքլէրինտէ, հէման թա-
 յասընը չաղըրտուպ օնա էմր էթտի.քի, վարըպ շահ-
 զատէտէն, քիմէ աշդգ օլտուղունու անկլասըն : թա-
 յասը՝ քի հալը քէյֆիյէթէ փէք էյի ալեհահ խտի,
 հէման ճէվապէ աղաղ պիրլէ, "էֆէնտիմ" օղլուն
 Շիրինէ աշդգ ու իւֆէնտէ օլմուշ, կէճէ կիւնտիւղ
 օնուն աթէշի իլէ եանըպ քիւլ օլույօր" տէյու ճէվապ
 վէրտիքտէ, փատիշահ հէման վէզիւրի չաղըրտուպ, վէ
 մասլահաթը օնա աղնատըպ "պունա նէ" չարէ օլապի-
 լիւր" տէյու սիւալ էյլէտիքտէ, վէզիւրի հէման ճէվապ
 վէրիպ, "էֆէնտիմ, Ֆէրհատը աթաճագ պիր չարէ
 եալընըզ շու օլապիւիր, եանի շէհրին տըշարըսընտա
 պիր գուրու չէշմէ վարտըր, քի օնա սու կէթիւմէք
 մուհալ գապիլինտէն տիր, Ֆէրհատը չաղըրտուպ, օնա
 տէրիզ քի, էյէր օ չէշմէյէ սույու կէթիւրէ պիլըրսէն
 Շիրինի սանա նիքեհահ էտէրիզ, տէտիյիմիզտէ, օ
 տախի կէթիւմէյէ գատիր օլամատըղընտան Շիրին
 պիզէ գալըր" տէյինճէ փատիշահ պու թէրթիպէ պէ-
 յէնիպ, հէման Ֆէրհատը հուզըրունա ճէլպ էտիպ,
 "իշնթտիմ քի Սէհմինէ պանունըն գույուսունուն սու-
 յունու սէն կէթիւմիշսին, իմտի իսթէրիմ քի պիզիմ
 շէհրին տիշարըսընտա պիր շէշմէ վար, օնա տախիսու
 կէթիւրիսէն Շիրինի սանա նիքեհահ էտէրիզ" տէյինճէ
 Ֆէրհատ պիր ահ էտիպ պու պէյիթի սէյլէտի :

Եյ ֆէլէք նէյլէյուպ նիտէմ պէն սէնին էլինտէն,
 Եյ պահտը սիահըմ կէնէ ֆերտալէրէ սալտըն պէնի :

Տէյիպ, "շահըմ պաշըմ իւսթիւնէ, ճանըմ գուր-

պան օլոուն եսր եօլունա, պունտա տա Հագգըն պիր
հիրմէթ վար. անճագ պանա քիւլինկիւմիւ կէթի-
րին" տէտիւ Ընէր տախի վարըպ քիւլինկիւ կէթիր-
տիրէրինտէ, Պէրհատ օնու ալըպ վէ օ չէշմէնին
պաշընա վարըպ, պարի թաալա հազրէթէրինէ նի-
յազ էտիպ, "եա Բապպ զայրֆ գուլունա գուվէթ
վէ տերման վէր. սէնտէն մէտէտ ինայէթ" տէյիպ,
քիւլինկիւ վուրտուգճա օլ գօճա տաղ ինէր իտի.
վէ գօճա գայալարը գօլարըպ ֆըրլատըրտը:

Բալի ըիվայէթ էտէր քի պէրիտէ Հիրինն ասլա
պիր շէյտէն խապէրի եօղ իտի, պունուն պիր ճարի-
յէսի վար իտի կիւլպէյազ իսմինտէ, Հիրին պու-
նունլա սըրտաշ օլուպ. տայիմա Պէրհատէ սէլամ
կէթիրիպ կէօթիւրիւր իտի, վէ պիրպիրլէրինէ
տէրտէշիրլէր իտի, կիւնլէրտէ պիր կիւն Հիրին
կիւլպէյազը Պէրհատէ կէօնտէրիպ. "վար Պէր-
հատէ պէնտէն սէլամ էյլէ, հէմ պիր տէֆա ճէ-
մալինի կէօրտէ, կէլ քի, պէնտէ սանա պագըպ
էյլէնէյիմ" տէյինճէ, ճարիյէ հէման տըշարը չը-
գըպ, վէ Պէրհատը պուլմայըպ, հալի քէյֆիյէթի
էթրաֆտան տիյնէտիքտէ, կէլիպ Հիրինէ խապէր
վէրտի քի "սէնին իլէ նի.քեաճ օլմագ իչին շէհ-
րին տըշարըսընտաքի գուրու չէշմէյէ սու կէթիր-
մէյի թահիւտ էթմիշ" տէտիքտէ, Հիրին նագէնին
օլ ահու կէօլլէրինտէն պըրլանթի տանէսի կիպի եաշ-
լար ագըթմայա պաշատը, կիւլպէյալ տախի օնու
թէսէլլի էթմէտէ օլուն, պիզ կէէլիմ Պէրհատէ:

Պիր կիւն Հիւրմիւլ շահ, վէզիր վէ շահգաաէ պիր-
լիքտէ գալգըպ Պէրհատը սէյր էթմէյէ կէթտիլէր
կէօրտիլէր քի Պէրհատըն եանընտա արուանլար վէ
գափլանլար ճէմ օլմուշար. Պէրհատ շահըն կէլտի-
յինի կէօրտիւքտէ, քիւլինկիւ պրագտը ճանաւար.
լարը տէֆ էյլէտի. իմտի պունլար կէլիպ ըահաթ
օթուրուպ, Պէրհատըն քիւլինկիւ գայայա վուրուպ

Թուղ կիպի տաղը թորդընը կէօրտիւքէրինտէ, հայրան
օլուդ սարայա տէօնտիւքէր:

Պիր կիւն տախի Կիւպէյաղ ճարիյէ շահտան
րուխտաթ տիլէտի քի սուլթանը վէ ճարիյէլէրի պէ-
րապէր տլըդ Վերհատը սէյր էթմէյէ կիթսինլէր:
շահ տախի իզին վէրինճէ, Կիւպէյաղ կէլիպ, սուլ-
թանը ալըպ, վէ ճարիյէլէրի թօփլայըդ կիտէրքէն:
Հիրին «պէն տա կէլիրիմ» տէյիպ պու պէյիթլէրի
սէյլէտի:

Եազտը աշգը եանտրտը ֆիրագ,
իրագ օլտուն պու աշնալէրտէն իրագ,
խայլը միւշքիւլ իմիշ տօսթար իշթիյնաք,
իրագ օլտուն պու աշնալէրտէն իրագ:

Սէյլէ օլ կիւլ էիւզլիւ ճէնանըմա,
Հասրէթինլէ տերտիմ պիփայան օլուր,
Սէյլէ օլ կիւլ էիւզլիւ ճիւանըմա,
Վօրգարըմ օրատէ պիր կիւն գան լօլուր:

Ղամը հիճրինլէ օլտում աշինա,
Ղահչի ճանափարար եար ղմաշ սանա,
Եար սէօզիւնտէն օլուր կիւլիսթան պանա,
Սէյլէ էյ պատի ստպահ օլ կիւլ ճէնանըմա:

Տէյիպ կէօզլէրինտէն գանը եաշլէր տէօքիւնճէ,
պունա գարշըլըգ Կիւպէյաղ պու պէյիթի սէյ-
լէտի:

Երբըլըգ նամէսին էֆէնտիմ եաղմա,
Կէլ սուլթանըմ մտէտ կէլ քերէմ էյլէ,
Ճէվրի ճէֆա իլէ պաղըրըմ իւզմէ,
Կէլ շիրինիմ կէլ սէն քերէմ էյլէ:

Սէնսիղ կիւլիւսթանէ կիտիւպ նէյլէրիմ,
Եալնըղ գալըրսամ պէն գան աղլարըմ,
Սէնին ճէմալինլէ կէօյնիւմ էյլէրիմ,
Կիթմէ շահըմ կիթմէ կէլ քերէմ էյլէ:

Օլտու ճիյէրիմ հիճրինլէ քէպապ,
Պանա մերհամէթ գըլ Շիրին ալի ճէնապ,
Խիլաֆըմ եօգ սէօզիւմտէ էյ մահիթապ,
Կէլ թուզլա եարէմի կէլ քերէմ էյլէ:

Գէլմիշ տիր կիւլ պէյազ սանա եալմարա ,
Տեսթիմտէն այլպ պէնի աթմա նարէ :
Տերտիմէ տերման շիրին պիշարէ .
Բաշմէն օլմազնա փուր քէպպա օլուր :

Իմտի սուլթան տախի վարդպ շահտան “Շիրին տէ պէրապէր կէլիֆն մի” տէյու ըուխսաթ տիլէտիքտէ շահ ճէվապ վէրիպ , “պու կիւն Ֆէրհատը կէօրտիւմ . Շիրինին ազգըիլէ եանընա վարլմաղ, զիրա Ֆաիւթիւն ճանաւարլար պաշընա թօփլանմըշլար, տիվանէ Ֆէրհատէ իչիմ փէք աճըտը , քէշքի օղլում շու սէվտատան վաղ կէլսէ , զիրա Ֆէրհատէ պիր հալ օլուրսա , Շիրին օնա թէսլիմ օլմաղ” , վէ Շիրին իչիւն տախի շահ պէօլէ սէօլէտի , “իքի աշըգ վարսընլար պիրիպիւրլէրի իլէ կէօրիւշսիւնլէր” տէտի :

Իմտի Շիրինի պիր թախթըրաւանէ պինտիրիպ , Ֆէրհատէ կէօնտէրմէքտէ օլսուշլար պիլ կէլէլիմ Ֆէրհատէ :

Տերտիմէնտ Ֆէհատ տախի , եօրուլուպ ույգույա վարտը , ըույասընտա պիր փիր էլսթիյար կէլիպ , “օղլում Ֆէրհատ , նիչիֆն ույուրսուն , գալգ արսլանլարը տէֆ էյլէ , շիմտի Շիրին կէլիյօր” տէյինճէ , հէման Ֆէրհատ գալգըպ , սաղա սօլա պադըպ , պու պէյիթլէրի սէօլէտի :

Համը գասաֆէթ չէքիպ գաթլան ճէֆայէ ,
Սապը էյլէ Շիրին էֆէնտիմ խիւտա քերիմ տիր ,
Պիր կիւն երիշիրիզ զէվգ սւ սէֆայէ :
Աղէմէ Շիրինիմ խիւտա քերիմ տիր :

Շիքեայթ էյլէմէ պիլմիյէն եարէ ,
Եօգ եէրէ վերմէ էօմրիւնիւ նարէ ,
Գիւն օլուր երերիզ պիգաէ միւրատէ ,
Սապը էյլէ Շիրինիմ խիւտա քերիմ տիր :

Տիւլմէնլէրին միլիւլ կէօրմէսի իւչիւն ,
Խիլաֆ էթմէ տօղըու սէօլէ հէր սէօղիւն ,
Խաթալէրտէն սաղլասըն մէվլամ էօղիւն ,
Սապը էյլէ էֆէնտիմ մէվլամ քերիմ տիր :

Տերփիշ օլանդերտէ հալ էքսիք օլմազ :
Ճէօմնրտլէր էլինտէն մալ էքսիք օլմազ ,
Աշոգ պաշտան հալ էքսիք օլմազ ,
Աղէմէ Շիրինիմ մէվլամ քէրիմ տիր :

Պէջլէ տէյիպ պիր տէ կէօրտիւ քի , օլ կէճէ կիւն-
տիւզ եանըպ քիւլ օլտուղու Շիրին կէլիյօր իմտի
Ֆէրհատ կէօղէրինտէն գանլը եաշէր տէօքիւպ պու
պէյիթի սէջլէտի :

Կիւնտէ եիւզ պին քէրրէ հէլաք էյլէտի հիճրանըն պենի ,
Հագգա եիւզ պին շիւքիւրլէր օլտուն սաղ սէլիմ կէօրտիւմսէնի

Շիրին տախի կէլիպ դարշոսընտա պու պէյի-
թի սէջլէտի :

Եա՛ Ալլահ ալմա ճանրմ , օլմայընճա վասլը եար :
Սեն գապուլ էյլէ տուամը , էյ ղանի փերփերտիկեար :

Տէյիպ . « էյ պենիմ միւնիս . աշոգ ու միւպ-
թէլասը օլտուղում . ճանրմ վէ ճիյեր քէօշէմ
Ֆէրհատրմ , չիւն սէն պէնիմ տերտիմէ պու հալ-
լէրէ կիրիֆթար օլտուն , Պարի իմաշլա հաղըթ-
լէրի սենի պենտէն պէնի սէնտէն այըրմասըն » տէ-
յինճէ Ֆէրհատ պու պէյիթի ալտը :

Չօգտան պերու սէնին եօլուն կէօղէրիմ .
Կէլմէղլիսին հէյ կէօղէրին սէվտիյիմ ,
Կէօղէրիմտէն գանլը եաշէր տէօքէրիմ ,
Սիլմէղլիսին հէյ կէօղէրին սէվտիյիմ :

Տէյիպ կէօղէրինտէն եաշէր տէօքտի , սօնկրա
Շիրին աղլայարագ սաղը էլինէ ալպ պու պէյիթի
սէջլէտի :

Ելվիտա էյ կէօյնիւմիւն սուլթանը էլվիտա ,
Ճան պաշըմ սէնին եօլունա գուրպան էլվիտա ,
Աշկըն աթէշինտէն տաղլէրէ տիւշտիւմ ,
Էյ պէնիմ բուհի բէվանըմ էլվիտա :

Տէյիպ , պիրի պիրլէրինտէն ճան պետենտէն
այրըլըր կիպի այրըտըլար : Ֆէրհատ պիչարէ տախի
շիրինին արգասը սըրա պագա գալըպ , աղայարագ
պարի թալաա հաղըէթլէրինէ նիաղ էտիպ պիր ան
էվլէլ միւրատէ երմէսինի թալեպ էյլէտի :

Շիրին սարայա տէսնիպ կէճէ վէ կիւնտիւղ
ահու էմին էթմէքտէ օլտուն , կիւնլէրտէ պիր կիւն
շիրմիւղ շահ Ֆէրհատըն հանընա վարըպ օնուն
էյլէ մեճնուն վէ փերուշան հալինի կէօրտիւքտէ ,
ղայէթ աճըլըպ , հէման Շիրինի Ֆէրհատէ նիքրահ
էթմէք զամիրինէ կէլտի . իմտի սարայա կէլինճէ ,
սուլթանը չալըրըպ . “ պէնիմ զայրը Ֆերհատէ պագ-
մաղա սապը ու թագատըմ գալմատը ” տէյիպ պու
շէյլէր իւզլէրինէ պիր աղ սէսհպէթլէր էտիպ , Շի-
րինէ լուխտաթ վերտի քի , պարի վարսըն պիր Ֆէր-
հատ իլէ կէօրիւշսիւն : Շիրին կիւլպէյաղ վէ տի-
կեր պիր գաչ ճարեյիլէր իլէ պերա էր տաղա վար-
տը , Ֆէրհատ Շիրինի կէօրիւնճէ պու պէյիթի սէյ-
լէտի :

Եիւրեյին եագմա Ֆերհատըն , Շիրինիմ տերտէ տերմանըմ
պիւլէ կիւլմէք եագըլըր , պիւլպիւլէ կիւլ ճէնանըմ :

Տէյիպ , պիրի պիրլէրինէ մելիլ մահզուն պագըպ
աղաշտըլար , Ֆէրհատ կինէ սագըն էլինէ ալըպ ,
պիր ահ չէքիպ պու պէյիթի սէյլէտի :

Ճիսմիմ քէ պապ օլտու աշկըն նարինէ ,
Փէրվանէյիմ ամա եանմայը պիլմիմ .
Պէն ճան իլէ աշգ եօլունա եանալըմ ,
Աշգ եօլունա ամմա եանմայը պիլմիմ :

Ալտը Շիրին

Կէօնիւլ մէլուլ օլուպ էյլէմէ ահը ,
Պիր աշգէ պիրըլըգ օլա կէլմիշ տիր ,
Կէլ տիյնէ սէօգիւմիւ խուպլէրին շահը ,
Աղլէյէնլէր պիր կիւն կիւլէ կէլմիշտիր :

Թօղան այլէր կիպի տօղուպ տօլանմա,
Գարշըմտա մեկին մեկին կեզիպ սալանմա,
Պէնի սէվմէզ տէյու սազըն ալընմա,
Սէփերէր կիւզէն օլա կէմիշտիւր :

Լնտէն Շիրին Ֆերհատըն եարտըզ թաշարը
կեօրիւպ պագտը քի ազ գալմըշ, օլտէմ Ֆերհատ
Շիրինէ. "աղէմէ շունտա տէօրթ պէշ կիւն գալ-
տը". տէյինձէ Շիրին տախի "պէնիմ աշըզը սա-
տըգ Ֆերհատըմ, կեւլիւ իքէն աթմըմն այալը գը-
րըշտը. պու խայըր ալամէթ տէյիւ տիր. հէման
Իսպպիմ խայրա թէպտիլ էյլէյէ տետիքտէ, Ֆեր-
հատ շունու սէօյլէտի :

Պու տիւնետտէ միւրաւ ալմագ քիմէրէ գալմըշ տըր,
Պիգիմ տէ իշիմիզ հէման Ալահա գալմըշ տըր :

Լնտէն վէտա խիւպ . Աիւպէյազ իլէ Շիրին
սարայա կէլտիլէր : ( ) Լ կէճէ շիրին ըոյսալընտա
կէօրտիւ քի Ֆերհատըն իւզէրինէ պիր երրթըճը ճա-
նափար կեւլիւ, համէ էտիպ, Ֆերհատէ աթմըզպ
իւզէրինէ պինտի. Ֆերհատ տախի մէն էտէմէյիպ
գալտը, իմտի Շիրին ույանտըգտա ըոյսալըն Աիւ-
պէյազա նագլ էտիպ, տիւրլիւ վէսվէսէլերէ կիրիթ-
թար օլտու, Աիւպէյազ հէր նէ գատար "խայր օ-
լա" տէտի իսէ տէ Շիրին ալա ըահաթ տուրա-
մայըպ, վէ կէճէ նըսֆընտա գալգըպ, թէպտիլ գը-
յաֆէթ իլէ. տաղէ չըգտը, վէ Ֆերհատը սաղ սէ-
լիմ կէօրտիւքտէ, "Լշհամտիւլահ հէլէ տիւնեա կէօ-
զիւ իլէ պիրի պիրիթի կէօրմէյէ միւյեսսէր օլ-
տուգ" տէյիպ ըոյսալըն Ֆերհատէ իֆատէ էտիպ,
պու պէյիթի սէօյլէտի :

Էշհամտիւլահ Թապա հէլէ սաղ սէլիմ պուլտում սէնի :
Ճան պետէնտէ իքէն մէվլամ այըրմասըն պէնտէն սէնի :

Ֆերհատըն կէօյնիւ Շիրինին ըոյուսալընտան մահ-
շուն օլտու իսէ տէ. ալա պիլտիրմէտի, վէ խայըրա
թէպտիլ էյլէյիպ պու պէյիթի սէօյլէտի :

Իւմիշիմ պատէի կիւլկիւնիւ եար մէճլիսինտէ պէն ,
Ղամ տէյիլ շիմսէն կերու երգըլսա պու ճան իլէ թէն :

Շիրինին էլա կէօզէրի , քեար էթտի պանա հէմ սէօզիւ ,
Տերտինիլէ պէնէօլիւրսէմ , ունութմա Շիրինիմ պիզի :

Սէօլէ Շիրինիմ սէօյլէ , գալմազ պու Ֆերգաթ պէօյլէ ,
Էօլիւրսէմ աշըգ Ֆերհատըն , բուհինէ տուա էլլէ :

Ֆերհատ իշին օլտու զար , օլմուշ կիւլէ հէր տէմ զար ,
Չիւն մեճլիսիմիլ տիր էյ եար , պու բույասաէ իշարէթ վար :

Ֆերհատ պու տաղը տելտի , Շիրինիմ կէօրմէյէ կէլտի :
Բույայը իշտինճէ , պէնղիմ սարարըպ սօլտու :

Տէյիպ . կէօզէրինտէն քանը եաշէր տեօթիւպ
վէ ճիյերկաճը քէպապ օլուպ , Շիրինէ «էֆէնտիմ
իւշ կիւնէ գատար պէն պու տաղը տէլէրիմ» , միւրա-
տըմըզա էրէրիլ» տէտիքտէ , Շիրին տախի աղայա-
րադ պու սէյիլթէրի սէօյլէտի :

Քէսմէղէմ իւմիտիմ հազտէն , նէչէ քի ճան թէնտէ տիր ,
Աղ ու Ֆիքրիմ բուզի շէպ , Ֆերհատըմ կէլ սէնտէ տիր .

Նուրի տիտէմ աշըգ Ֆերհատըմ էլվիտա :
Շիրինի ունութմա էյ ճիհան շահըմ էլվիտա :

Հօշճա գալ էթտիմ խիւտայա էմանէթ պէն սէնի ,
ճան պէտէնտէն պըրըլըր կիպի պրագտըմ սէնի :

Տէյիպ , վէ սաղընա սօլունա պաքմայըպ , սարայա
կէլտի , ամմա Հիւրմիւզ շահըն խաթունու պունլարըն
պու հարաքէթլէրինի խապէր ալըպ , շահա նազլ ու
իֆատէ էյլէտիքտէ , շահ տախի ճէվապ վէրիպ «շու-
Հիւսրէվին Շիրինին սէվտասընտան վազ կէչիրսէք
նէ էյի օլուր , զիրա պունլար էօլիւր վէ պիրի պիրլէ-
րինտէն պըրլմապլար» տէտիքտէ , Սուլթան հէման
Հիւսրէվին թայասընը չաղըրտըպ թէմալիհ էթտի
քի վարըպ շահզատէյի պու սէվտատան վազ կէչիր-
մէյէ քանտըրա» իմտի թայասը կէլիպ քանտըրմայա

չօք սայ վէ գայրէթ էտիպ , պիր տիւրլիւ վազ կէչեր-
մէտիյին կէօրտիւքտէ , հէման շահա կէլիպ “էֆէն-
տիմ շահգատէյի պիր տիւրլիւ քանտըրամատըմ , աւ-
մա պունուռն չարէսի Յերհատէ պիր իշեափմադ տիւ-
շիւնտիւմ , ամմա սէնտէն իզին իսթէրիմ” տէտիքտէ
շահ տախի իզին վէրտի :

Իմտի պու մէլունէ մէքեարէ վարըպ պիր թապագ լօք-
մա ալըպ , վէքոճա գարը շէքլինէ կիրիպ էլինտէ պիր ասա
Յերհատէ կէլտի . վէ հիյլէ իլէ ահ ու ֆիղան էտիպ
“օղլում , Յերհատ , սէն պուտաղը քիմ իշիւն տէ-
լէրսին” տէյու սիվալ էյլէտիքտէ , Յերհատ տախի
ճէվապ վէրիպ , “հիրինիմ իշին տէլէրիմ” տէյու ճէ-
վապ վէրինճէ , հէման օլ մէլունէ “շիմտի “հիրինին
սարայընըն էօնիւնտէն կէչէրքէն , իշէրտէ պիր ահ ու
ֆիղան սէտալարը իշիտիպ . աճէպա նէ՞ օլա տէյու
միւլահաղա էտէրքէն պիր տէ պագտըմ քի պու լօգ-
մալարը տաղըտըյօրլար ըտը , պու նէ տէյու սիւալ
էյլէտիկիմաէ Յերհատըն մէշուքէսի վէ տիլըուպասը
“հիրին պու կէճէ մէրհում օլտու տէտիլէր , վէ իշտէ
օղլում Յերհատ սահան սահան լօգմա տաղըտըյօր-
լար , պիր սահան տա պանա վէրտիլէր , եաղըք սանա
օղլում Յերհատ” տէտի :

Յերհատ պու միւսիւպէթ խապերի օլ մէլունէ ճա-
տըտան իշիթտիյի կիպի . ահ էտիպ , “պու գատար
ղահմէթիմ պօշա՞մը կիթտի , հայըֆ” տէյիպ , քիւ-
լիւնկիւ էլինտէն եերէ պրագտը : Ահ օլ մէլունէ
պիր թարաֆա չէքիլիպ կիզլէնտի

Յերհատ պիչարէ քէնտու քէնտույէ քալուպ
“հիրինիմ էլտէն կիթտիքտէն սօնկրա տիւնեա պանա
հէրամ օլտուն” տէյիպ վէ քիւլիւնկիւ հալայա ա-
թըպ պաշընը քիւլիւնկէ վէրտի , քիւլիւնկ պաշընա
էնտիքտէ օլ սահաթ ճանը ազիզին խալիքի ալէմ
թէսիմ էյլէտի :

Իմտի օլ մէլունէ աճուպէ Յերհատըն պու հալինի

կէօրիւր կէօրմեղ, հէման գօշուպ շահա միւժտէ էյ-
լէտի :

Պու գարա խապերի եվվէլա Աիւլպէյազ իշխոիպ,
աղապարագ Շիրինին եանընա կիրիպ, «սէնին եարին
Ֆէրհատ տիւնեատէն ախրէթէ ինթիգալ էյլէմիշ»
տէտիքտէ, Շիրին հէման տիւշիւպ պայըտը : Շի-
րինին եիւզիւնէ սուսաջըպ, պիր սաաթտան ագը պա-
շընա կէլտիքտէ, «քէնտի կէօղիւմ իլէ կէրօմէտիքճէ
պիւթիւն տիւնեա սէյլէսէ ինանմամ» տէյիպ վէ
անինտէ թախթը լապանէ պինիպ, Աիւլպէյազ իլէ
եօլա չըգտըլար : Եօլտա Շիրին Աիւլպէյազա «պու
կէճէ չօգ տուա էթտիմ. էկէր պէնտէ էօլիւրսէմ պէ-
նի տուատան ունութմա . լիպասըմը թախթը լէվանէ
գօյուպ . Սէհմինէ պանոյէ կէօթիւրիւն, վէ հէմ
պէնիմ թէնիմի Ֆէրհատըն մէզարը եանընա կէօմիւն»
տէյու վասիյէթ էյլէտի :

Ընտէն տաղա կէլիպ, Շիրին քէնտի ճէնանընըն
տաղ կիպի եաթտըղընը կէօրտիւքտէ, հէման թախ-
թը լէվանտէն աշաղա էնիպ, վէ Ֆէրհատ ու Ֆիղա-
նա պաշալըպ, «էյ աշգ աթէշինէ եանըպ . տիւն
եայը թէրք էտիպ ախրէթէ կիտէն Ֆէրհատըմ
պո՛ւ մըյըմըշ պիզիմ գատէրիմիլ, սէնի պէյլէ գան
լէր իշինտէ մի կէօրմէլիյիտիմ» . տէյիպ, լապի թի
վայէթ էտէր քի, մէյեր Շիրինին պէլինտէ պի-
խանչեր վարըմըշ հէման օլ խանչերի չըգարըպ ս-
փընը Ֆէրհատըն կէօյսիւնէ տայատըպ, վէ ուճու-
նու տախի քէնտի կէօպէյինէ գօյուպ . իւզէրինէ էօյլ-
տիւշտիւ քի, խանչերին ուճու սըրթընտան չըգըպ, գ-
նէ լէվան օլտու, օլտէմ Աիւլպէյազ պու պէյիթի սէ-
լէտի :

Իքի ալըգ գիրպիւրինէ ճանլերին էթտի Ֆէտա ,
Բուղի մահէրտէ անլերէ լահմէթ էտէ պարի խիւտա :

Տէյիպ . Աիւլպէյազ տախի պաշատը Ֆէրհատ
Ֆիղանէ . իշթէ պէնիմ օգույան էֆէնտիմ , պուշլար

աղլամատըգ պիր էրքէք վէ պիր գարը գալմատը,
 հէփիսիտէ աճըտը, անտէն Հիւրմիւզ շահ կէլիպ.
 օլ տախի աղլայարագ վէ աճընարագ, կէրի տէօնտիւ:
 Օրասը թէնհա գալտըգտա, օլ աճուզէ մէլունէ գա-
 րը, “շունլարա պիր տէ պագայըմ” տէյիպ, տաղա
 կէլտիքտէ. հէման տաղտան պիր արսլան էնիպ, օլ
 ճատը գարըյը փարէ փարէ էյլէտի. անտէն պուն-
 ւարըն իքիսինի պիր եէրէ եան եանա տէֆն էյլէյիպ,
 Հիւրմիւզ շահ տախի շէհրտէ բուհլէրի իչիւն ֆուգա-
 րալարա իհսանլար վէ սատագալար տաղըթտը:

Պունլարըն մեղալարընըն իւզէրինտէ պիրէր կիւլ
 ֆիտանլէրի պիթիպ, թէմամ պիրիպիրինէ գափուշմագ
 րատտէլէրինէ կէլէճէք ղէման, արասընտան պիր գա-
 րա չալը տիքէնի պիթիպ, պունլարը գափուշմազէ պը-
 րագմազը տը: Սէ պունլարըն իւզէրինտէ պիր գուպ-
 պէ թիւրպէ պինա օլունուպ էլան շիմտիյէ գատար
 տուրուր. վէ աշըգլար վարըպ, բուհլարը իչիւն ֆա-
 թիհէ տուա էտէրլէր:

Հալպու բի կիւպէյաղ Շիրինին լիպասլարընը,
 փասիյէթի իւզըն պիր թախթը ըկանէ գոյուպ. վէ
 իւզէրինէ պիր սիյահ աթլաս էօրթիւպ. Սէհմինէ
 դանույա կէօնտէրիպ հէլալըղընը տիլէտի. Սէհմինէ
 զանու Շիրինին գանլէրէ էլլէտա էլպիսէսինի կէօր-
 տիւքտէ, հէման իւզէրինէ գափանըպ պու պէյիթի
 թէյլէտի:

Եյ տիր ըիպա պէր մուրատ էթմէտիմ Շիրինիմ պէն օէնի:
 Ախըր լիպասընը կէօրտիւմ գան իլէ էլվիտա օէնի:

Տէյիպ, զարի զարի աղլամաղա պաշատը, վէ Շի-
 րինին ֆիրաղընտան ագընա տախի փէրուշանիյէթ
 կէթիրիպ, պուտալա օլտու. Սէ սարայտա օլանլարա
 հէփ սիյահլար կիյտիրիպ. գըրգ կիւն եաս թուլթ-
 տուլար, վէ Շիրինին լիպասլարընը խազնէտէ սագ-
 ւատըպ, արատա պիր չըգարըպ զէյարէթ էտէր իաի,

օնուն իլէ եիւզիւնիւ կէօզիւնիւ սիւէր իտի :

Իշթէ պէնիմ էֆէնտիմ Վիւհապ իլէ Շէ-
րիին Տիքեայեսի պէյլէ մէշագգաթ իլէ պաշա-
յըպ . Կաս, մաթէմ, տէրտ ու մէհնէթ իլէ խիթամ
պուլտու :

ՄԷՀՀՈՒՐ ԱԸԸԳ

ՔԷՐԷՄԻՆ ԹԻՒՐՔԻԻԼԻՐԻ

Լինէ պիր սէվտա տիւշտիւ սերիմէ ,
Կելին հելալաշըն պէն կիտէյօրում ,
Եա կելիպ , եա կելմէյիպ սիգի պուլայըմ ,
Կելին հելալաշըն պէն կիտէյօրում :

Լիւրէյիմտէ եանար պունճա աթէշէր ,
Եար էլինտէն թէնտէ եարէլէր իշէր ,
Կիւլիւպ օյնատըղըմ գըզար կելինլէր ,
Կելին հելալաշըն պէն կիտէյօրում :

Թուզ էքմէք եէտիյիմ գալմ գարտաշար ,
Պագըն շու ֆէլէյին էթտիյի իշէր ,
Կէօզիւմտէն ադըթտըմ գան իլէ եաշար ,
Կելին հելալաշըն պէն կիտէյօրում :

Սագըն գըզար էտէպսիգէ վարմայըն ,
Եշըմ գաշըշ կելիր իսէ գօմայըն ,
Տէրթըն Վէրէմ սագըն կիթտի տէմէյին ,
Կելին հելալաշըն պէն կիտէյօրում :

Շու գարշըքի իւճէ տաղէր ,
Եճէպ պիղիմ տաղէր մի օլա ,
Եգ փիճէքլի պէնիմ անամ ,
Օղուլ տէր տէ աղլէր մի օլա :

Վեապէտէն կէլիւ հաճըլար ,
Եիւրէքտէ չօգ տուր աճըլար ,
Եվտէքի չիֆթէ պաճըլար ,
Վարտաշ տէր տէ աղլէր մի օլա :

Եօլ իւսթիւնտէ պիթէն օթլար ,
Հէր կէլէն պիղի էօյիւտլէր ,
Վալմ գարտաշ գոչ խիտլէր ,
Եօլտաշ տէր տէ աղլէր մի օլա :

Վէ տիր ճիւմրիւմ նէ տիր խաթամ ,
Նիչէ պիր ղուրպէթտէ եաթամ ,
Եգ սագալլը փիր աթամ ,
Վէրէմ տէրտէ աղլէր մի օլա :

Եսլմ կիթտի եայլալէրէ տայանտը ,
Պէնիմ պունտա գալըլմա նէ տէրսին ,
Իքի տինլի հէրճայինին էլինտէն ,
Սարարըպտա սօլուշումա նէ տէրսին :

Պայրամ կէլէ գընա եագամ տէսթիմէ ,
Սէլամ վէրսէմ եարանըմա տօսթումա ,
Խասթա տիւշտիւմ աոյա կէլմէղ իւսթիւմէ ,
Ղարիպ ղարիպ էօյիւշիւմէ նէ տէրսին :

Ելլա մէճնուն չէքէր տէրտ ու ճէֆայը ,
Ղարիպ սիւրտիւ գէվգ ու սէֆայը ,

Երայրպտա պուլտում պի վեժայր ,
Երայրպ պուլուշումն նէ տէրսին :

Պէն զիւլֆիւնտէն ասըլայրմ պար տէյի ,
Գօնչէ կիւէ սարըլայրմ հար տէյի ,
Պէնիմ շունտա տուտու տիլիմ վար տէյի ,
Կիտիպ կիտիպ կէլիշիմէ նէ տէրսին :

Լօյլէ իլէ իքինտինին արասը ,
Ելոր պենի գաշէրինին գարէսի ,
Վիմնէ պիլմէզ եիւրէյիմին եարէսի ,
Մէլիլ մահզուն պագըլումն նէ տէրսին :

Պէն Վէրէմիմ քէրէմլիյիմ պիլտիրտիմ ,
Տօթում աղէտիպ տիւշմանը կիւտիւրտիւմ ,
Ուզուն պօյլու խան ասըմը ալտըրտըմ ,
Երսըլ արսըզ կիւլիւշիմէ տէրսին :

Չըգար Թախթա տիվան էյլէր ,
Եսը գաշէրին կէօզէրին .
Կէօզ եաշըն գան ըէվան էյլէր ,
Եսըմ գաշէրին կէօզէրին :

Չըգար Թախթընտա օթուրուր ,
Հիւքմիւնիւ եերէ եաթըրըր ,
Տիւսիզի տիլէ կէթիրիր ,
Եսըմ գաշէրին կէօզէրին :

Եիւկեար պաշտան պուլանտըրըր ,
Տաղը Թաշը տօլանտըրըր ,
Գափու գափու տիլէնտիրիր ,
Եսըմ գաշէրին կէօզէրին :

Հավատէ շահինէ պէնկզէր,
Մէրիէմին սաղընա պէնկզէր,
Կօքտէքի կիւկերճինէ պէնկզէր,
Լսլմ գաշէրին կօզէրին :

Կեահ աղէտիր կեահ կիւտուրիւր,
Կեահ կիւզէլիւին պիտիրիւր,
Եւրո Քէրիմի էօլտուրիւր,
Եւրիմ գաշէրին կօզէրին :

Ը՛հ ա՛հ ալէմի Եարատան Սէվլամ,
Ըճէպ էթտին իշիմի հէյ,
Եւրոն կիւլ եիւզիւ եարիմի,
Ըրթըրտըն գասավէթիմի հէյ :

Պէն սէնի սէվէրիմ ճանտան,
Ղարիպի գուրթար զընտանտան,
Եւրոտըլար պէնի ասլը խանտան,
Կօրմիւշիտիմ իշիմի հէյ :

Պու տիւնեա տէ պէյլէ գալմազ,
Ըջգըն աղէտէն կիւմէզ,
Սէվտիյիմ ինսաֆէ կէլմէզ,
Ուզուրաուլ տիլ գուշումու հէյ :

Պու տիւնեա տէ պանա նիշէտի,
Տէրտու զամ միհնէթ իթտի.
Պանա զալմ գուլում էթտի՝
Չէքտի օթուզ իքի տիշիմի հէյ :

Իշա կէօզ սանա մէթթուն օլալը,
Պէնիմ չէքտիյիմ պիր մէվա պիլըր,

Եւոր աջըմաղ կիւլին տիհանի,
կեօնիւլ նէ եազ պիլեր նէ շեթայ պիլեր:

Սէճնուն օլտում կեզտիմ տաղէր եօլունու,
Տէրեմէտիմ շօլ ճէնանըն կիւլինիւ,
Ընդ օլան մաշուգընըն հալինի,
Եալան տըր չայան տըր սուր գափլան պիլեր:

Տէլ կեօնիւլ տիւշմիւշ աղէր հէր կիւնիւ,
Պէն չէքերիմ սէվտա պու աշգ տէրտինի,
Չէքմէյէն նէ պիլեր սէվտա տէրտինի,
Սէճնունուն հալինի պիր լէյլա պիլեր:

Քէրէմ էյ տէր, տօղրուսունու սէն սէյլէ,
Տիվանէ կեօնիւմիւ սէն ղարիպ էյլէ,
Ըլէմի քէնտինէ սազ ու ման էյլէ,
կեօնիւլ նէ կիտէր պիլեր նէ կելեր պիլեր:

Խափն Ըսըմ պաղէ իչինտէ,
կէզէր զափալը զափալը:
Գարշըտա էլա կեօղիւն,
Տիւզէր զափալը զափալը:

Գաշէրի պէնկզէր քէմանէ,
Ընդըն էյլէր տիվանէ,
Օխլիւֆլէրին եանէ եանէ,
Սիւղէր զափալը զափալը:

Հէյ աղալէր հէյ պէյլէր,
Քէրէմ ղայրու եարի նէյլէր,
Ըճէպ պիզանէն նէզլինն էյլէր,
Հէզար զափալը զափալը:

Վերէմ տիր աշդընա եանան,
 Օլմուշուղ տիլէրէ տէսթան,
 Աշդըն գաթլինէ ֆէրման,
 Եւազար զաւալը զաւալը :

Սատէսի էրինճէ սուսամ սիւմպիւլին,
 Սէֆասըն սիւրտիւքճէ տալ կէլսին կիթսին,
 Սիւրէլիմ տիւնեանըն գէֆգ ու սէֆասըն,
 Թէք տօլա պօյնուսու գօլ կէլսին կիթսին :

Սուսամ նէ տիր սիւնպիւլ նէ տիր կիւլ նէ տիր,
 Սահ եիւզիւնտէ տանէ տանէ հալ նէ տիր,
 Շէքէր նէ տիր շէրպէթ նէ տիր պալ նէ տիր,
 Սէր աղղըմ իչինտէ տիլ կէլսին կիթսին :

Տօսթ պէնիմ տիր եվվէլ կէլէն պէնիմ տիր,
 Աղղըմտա սէյլէյէն քէլամ պէնիմ տիր,
 Եարիմ սէյրէ չըգմըշ ալէմ պէնիմ տիր,
 Աիյմիշ եէշիլ ալ կէլսին կիթսին :

Շահ կէլտի ֆէթհ էթտի Վերէմին քեանի,
 Կէրչէք աշդըսան մաշուգըն հանի
 Տօսթուն գաբուսընտա րէֆգ իյլէ պէնի,
 Օղըասըն իւսթիւնէ թէք կէլսին կիթսին :

